

0

ИНСОННИНГ ИЖОДКОРГА ЭВРИЛИШИ

* * *

менга берган меҳрингизни қайтиб олинг.

* * *

менга берган зарра меҳрингизни қайтиб олинг.

* * *

менга меҳр берманг энди.

* * *

энди керак эмас.

* * *

"ҳеч қачон кеч эмасдир!"

йўқ, энди кеч...

* * *

менга бермаган меҳрингиз учун.

* * *

баъзида, чиндан кеч бўлади.

* * *

мен ижодкорга айландим.

* * *

1

Инсонни

Ёлғондан бўлса ҳам

Яхши кўринг.

Унинг ҳаётида маъно пайдо бўлади кейин

Эртароқ уйғонади ўша кундан
Кун бўйи тетик юради
Кўп жилмаяди инсонларга
Табиатга.
Инсонни ёлғондан бўлса ҳам
Яхши кўринг.
Яхши кўраман, денг, сиздан нима кетди.
Унинг ҳаётида
Ўзгаришлар пайдо бўлади шундан кейин
Ўзи истаган ишга киради
Ўзи ўқимоқчи бўлган жойда
Ўқийди кейин. Илм олади.
Қизиққан машғулотларига
Боради қизиқиб...
Инсонни
Ёлғондан бўлса ҳам
Яхши кўринг.
Ёлғондан бўлса ҳам билдиринг унга
Яхши кўришингизни
У хурсанд бўлиб кетади жуда
Барча тушкунликлари арийди
Ҳаётга хурсанд боқади
Гулларни томоша қилади
Қушларни сайрашини эшитади кейин
Ҳеч йўқ, бир бор, инсонга
Сени яхши кўраман, деб алданг.
Сиздан нима кетди.
У эса, қайта туғилгандек бўлади

Яшагиси келади, кўпроқ.
Ўлгиси келмайди.
Жилмаяди инсонларга.
Табиатга.

Зотан, у сизни яхши кўрса...
Сиз ҳам айтиб қўяверинг,
Сени яхши кўраман, деб.
Сиздан нима кетди...

2

Баъзиларга шунчаки айтсанг - тушунади.
Баъзиларга эса
Бақирш керак, тушуниши учун
Баъзиларга қаттиқ қараб тушунтириш керак
Баъзиларни эса, урмасанг, тушунмайди
Баъзиларга имо-ишора қилиб
айнан қаерни айтаётганингни
Кўрсатиб
Тушунтирасан.
Баъзиларни эса

Ўзингга яқин олиб
Қучиб, бағрингга босиб
Тушунтирмасанг
Тушунмайди.
Баъзиларга яқинроқ бориб, пичирлаб
Тушунтириш керак.
Баъзиларни
Кўзларига
Тикилиб турсанг
Индамасанг ҳам
Тушуниб олади...
Баъзиларга
Йиғлаб тушунтирмасанг
Тушунмайди ҳечам.
Баъзиларга
Ҳазил қилиб
Табассум билан
Тушунтириш керак.
Баъзиларга эса
Уларнинг тилида
Айтмасанг
Тушунмайди
Агар сенинг тилингни тушунмаса.
Хуллас, барибир
Тушунса бўлади
Инсонни...
Тушунтирса бўлади
Инсонга...

Тушунмаслик эса
Атайлаб қилинади
Тушунишни
истамасликдан
ва севмасликдан.

3

Инсонни билиш учун
У билан
Гаплашиб кўриш керак
Сўзларини
Тинглаб
Кўриш керак.
Нималар деяпти
Яхшилаб эшитиш керак, уни билиш учун.
Орзу-истакларига қизиқиш керак
Кўпроқ
Дардларига
Кечирган умрига
Ўтган вақтига..
Инсонни билиш учун
Уни йиғлатиб кўриш керак
Қанча вақт йиғларкин.

Кулдириб
Табассумини
Кўриш керак
Чин дилдан
Кулармикин.
Инсонни билиш учун
Унинг ижодини кўриш керак
Агар, ижодкор бўлса.
Китобини битта ўқиб кўриш керак
Агар, китоб чиқарган бўлса.
Эртага нима қилмоқчи
Эканини сўраш керак.
У билан
Ёмғирда юриб кўриш керак
Ёмғирдан қочармикин.
Қор ёққанда
Кўриш керак
Уни
Жилмайиб
Осмонга қараб
Қор парчаларини
Томоша қилармикин.
Инсонни билиш учун
Оч қолганини кўриш керак
Тўйиб қолганда ҳам
Унинг сўзлари ўзгарармикин
Аҳамият бериш керак.
Инсонни билиш учун

Бироз
Жим бўлиб
Кўзларига қараб туриш керак
Ана шундан кейин,
Инсонни билганингдан кейин
Севиб қоласан...

4

мен
сенга
тушунтиришдан
чарчаб
...кейин
сени
севишни
бошладим.

5

сен
қуёш
ернинг атрофида
айланади
деб ўйлардинг.
сенга кўра,
шундай эди-да.
менга кўра эса

акси эди.
аммо, бу нарс
қуёш нурида
соҳилда
айланиб юришимизга
тўсқинлик
қилмади.

6

сени
худди
кеча
кўргандекман
ажралишимиз
куни кеча
содир бўлгандек
...бугун
хатоларни
тузатиш ҳақида
ўйлаяпман.

7

Нега
Бугун
Бирга эмассизлар?
деб
савол беришса
уларга айт:
Бизни
Тарих
Жазолаяпти.

8

иккимиз
бирга
бўлолмадик
бутун
халқни
қандай
жамламоқчисан.

9

Ҳеч бўлмаса
Ўзинг
Ўзингни

Тушуниб тур.

Бўлмаса

Ҳеч ким

Қолмаяпти.

10

Ёзувчиларни

Асранг.

Улар бўлмаса

Нима қиласиз

Қишнинг

Узун кунларида.

Нимани ўқийсиз кейин

Ҳамма

Вароқ

Оппоқ бўлади, матнсиз.

Ёзувчиларни асранг

Кейин, нимани

Ўқиб

Йиғлайсиз

Нима сизни

Кулдиради кейин?

Асранг уларни

Асарларни қаердан топасиз

Кейин

Ким уларни сизга

Ёзиб беради?

Улар
Кимгадир
Эришолмай
Бор дардини
Қоғозга
Қоралайди.
Кейин сиз уни ўқийсиз
Ҳамдард бўласиз
Сиқиласиз
Куясиз
Портлайсиз.
Ахир
Улар бўлмаса
Ҳаётингиз
Оқ-қора
Бўлиб қолган бўларди
Ҳозир эса
Тўртта ранг.
Ўзувчиларни
Асранг
Улар нима ўзса
Ўзгани келганидан
Ўзади
Дарддан.
Улар ўзи
Кам
Уларни
Асраш ҳам

Осон.
Аммо, уларни
Асранг, барибир
Улар
Чунки
Бекорга
Ўзмайди.
Чунки
Улар
Ўзи билмайди
Нега ёзаётганини..

11

Сен
Узун-узун
Шеърлар ёзасан.
Узун-узун
Ҳикоялар.
Узун-узун романлар
Ёзасан сен.
Китоб катталигидан
Уларни кўтариш оғир ҳатто.
Уларни
Фарзандларинг ҳам
Ўқимайди

Узунлигидан.

Сотиб олишга аввал

Пул бўлиши керак

Кейин кўп вақт керак

Уларни ўқишга

Вақт ажратиш керак кейин

Севдиган ортиб

Яшашдан

Ишлашдан

Кулиш ва йиғлашдан

Ажратилган

Вақтга

Сенинг

Узун ҳикоянг

Пропорционал эмас.

12

Бахтсиз киноларни

Кўрманг.

Бахтсиз куйларни

Тингламанг.

Бахтсиз суратларни

Томоша қилманг.

Нима қиласиз

Ўзи бир марта

Келасиз

Дунёга

Яшасангиз
Фақат
Бахтли яшанг.
Ўқиманг,
Бахтсиз китобларни.
У китобларни ёқиб
Оловида
Исиниб ўтиринг
Ёрингиз билан.
Кулинг,
Табассум қилинг,
Жилмайинг,
Яна ҳар-хиллари бор
Кулишни.
Ўшаларни синаб кўринг..
Унутинг
Ўтган ишларни
Эртанги
Бахтсиз режаларни
Ўчириб ташланг
Алмаштиринг уни
Бахтли режаларга.
Бахтли илмлар олинг
Бахтли ишда ишланг
Бахтли ёр топинг
Сизни ҳам бахтли қиладиган.
Хуллас, бахтли умр кечиринг.

Бахтсиз яшашми?
Унақа қилманг.
Яшасангиз, фақат
Бахтли яшанг.

13

Сени алдашади
Сенга
Сукунатни
Тинглашни
Ўргатишади
Ҳеч нарсa
Чизилмаган
Суратни
Томоша қилдиришади.
Матнларни
Асар, деб
Ўқитишади сенга.
Ноталарни
Аралашиб кетган
Сочилиб кетган
Жамланмасини
Соната, дейишади
Сен ишонасан.
Сени
Мудом
Алдашади.

Сени
Иқтисодда
Алдашади.
Сиёсатда алдашади
Ҳисоб-китобда
Чалғитишади.
Нима соҳа бўлса
Барчасида,
Шунақа,
Алдашади.
Уйингдан чиқсанг, бўлди
Сени
Алдашаётган бўлади.
Доим алдашади
Нуқул алдашади.

Энг ёмони
Биласанми
Нима деб алдашади?
"Бу мажбурий"
деб алдашади.

Ота-оналардан
Хафа бўлинмайди
Барибир
Хафа бўлиш
Керакмас
Улардан.
Бўлиши мумкин
Ташлаб кетишади
Воз кечиб
Оддий хайрлашиб
Кейин кўрмайсан уларни
Аммо, улардан
Ўшанда
Хафа бўлиш керакмас
Яхши боқа олишмас
Яхши қарай олишмас
Сенга
Айтган жойингга
Ўқишга
Ишга
Киргизиб қўя олишмас
Айтган нарсаларингни
Ёшлигингда
Олиб бера олишмас
Нима бўпти шунга.
Айтган жойингга
Айлантиришга

Олиб
Бора олишмас
Улардан
Хафа бўлиш
Керакмас
Барибир.
Ота-оналар
Ўзи яхши бўлади
Қўлидан келса
Нималар қилмайди
Фарзандига
Агар
Бундай бўлмаса -
Демак,
Қўлидан келмапти
Шунга
Ташлаб кетибди
дейилади.
Ўзига
Қолса
Ташлаб
Кетармиди
Боласини...
Тунда.
Шунчаки
Хайрлашиб...
Улардан хафа бўлманг.
Уларни кечиринг.

Улар яхши...

Нимадир бўлса

Уларга

Боғлиқ бўлмаган

Нимадир бўлибди

денг.

15

Икки

Қўлинг

Ишламай қолса

Онанг келади

Ёнингга

Боламнинг

Икки

Қўли

Ишламай қолибди,
деб.
Ҳавотир олади,
Сиқилади
Йиғлайди.
Аммо,
Бирорта
Сени ўқувчи
Келмайди
Ёнингга
Энди нима
Ўқиймиз,
деб.
Демак,
сендаги
Икки қўл
Оддий, ҳаётий қўлдир
Онанг ҳавотир оладиган.
Демак,
Сен ҳам
Ижодкор
эмас,
Оддий
Онанг туққан
Инсонсан.

Ёмғирда
Қолган одам
Қуринишни
Истайди
Сен
Қуруқликда
Ёмғир ҳақида
Шеър ёзаётганингда.
Ёки
Сен ҳам
Ёмғирга чиқ
Ёки уни
Олиб кир
Уйингга.
Балки,
Шеърингдан
Ўқиб берарсан
Унга.
Ёмғир ҳақидаги
Ҳозир ёзган
Шеърингни.
У эса
Ўз фикрларини
Айтсин
Шеъринг ҳақида
Ва ёмғир ҳақида.
Аммо, уни
Сен

Томоша қилма
Ёмғирда
Қолганини.
Уни мен
Ёмғирга чиқарибманми
дема
Ёмғир
Ёққан бўлса
Ўзи ёққан.
Балки, ёмғир
Уни
Уйингга
Олиб
Киришинг учун
Ёққандир.
Унга
Ёрдам
Беришинг
Учун
Ёққандир.
Сен эса
Шеърингни
Ёрдам деб
Ўйлайсан
Ёмғирда қолган
Одамни
Томоша қилиб.

17

Ёрингга
Дастурхон тузаб
Сезиб қоласан
Хонтахта қийшиқ.
Сўнг,
Сен ҳақингда
Ёзган
Китобимни
Хонтахта оёғи
Остига
Қўясан.

18

Ана, бахт келяпти...

Йўл қидириб, адашиб қолсанг, қўрқасан -
бахт деган жойга бориб қолишдан.
Осмонда бирор тушунарсиз нарса кўрсанг -
қўрқасан, бахтмикан деб.

Оиланг даврасида, телефонинг жиринглаб қолса -
янада қўрқасан, ким билсин,
бахт телефон қилаётган бўлиши мумкин.
(бахт сенга телефон қилмасликка ваъда берган бўлса ҳам)
Эшигинг тақиллаб қолса - ана фожиа,
наҳотки, бахтнинг ўзи келди, ёнингга...
Сен қаттиқ қўрқасан.
Телевизорни ёқсанг,
илоҳим, бахт кўриниб қолмасин-да
дейсан, атрофга қараб.
радиони қўйсанг -
бахтнинг овози эшитилиб қолмасин деб
қулоқчин тақиб эшитасан...
Қоронғуда,
бахт хаёлингга кириб қолса
қувиб соласан уни -
гуноҳ деб ўйлайсан.
Негадир,
сен доим қўрқасан -
бахтдан.
Менингча,
ухлай олмаётганингда
онанг сенга:
Ана, бахт келяпти! - тез ухла!
деган бўлса керак...

Энди сен ҳам
боланг ухламаса

- ана, бахт келяпти, тез ухла!
дейсан.
Сўнг, боланг қаттиқ қўрқади -
ухлаб қолади.
Болангни жойига ётқизиб,
ўзинг
турмуш ўртоғинг билан
тезроқ ухлашга ҳаракат қиласан.
Сен ҳам,
у ҳам,
боланг ҳам, тез ухлаб қоласизлар.
Боланг эса,
туннинг ярмида,
ҳамма қўрқиб ухлаётган вақт -
уйғониб кетади...

19

Эшик қани? дейсан,
- ҳаммаёқ девор билан ўралган -
қани эшик? лаънати эшик қани? - дейсан.
Мен жим бўламан, билмайман
тинчлан,
буни ўйлама
буни хаёлингга ҳам келтирма, дейман
сен эса, такрор-такрор сўрайсан
ўша эшикни
мен эса, остонада ўтириб олиб -

билмайман, ростдан...
дейман.
Сен охири таслим бўласан.
- ҳаммаёғи ўралган девор аро -
хайр, дейсан...
киролмайсан,
қайтиб кетасан...
мен эса, остонада
қоламан, бир ўзим...

20

сен
асарларингни
калькуляторда
ёздинг.
энди
улар
фақат
ҳисобот
вароқларида қолди.

21

ИЖОДКОР МАСЪУЛИЯТИ

Бугун тушимга
Ҳикоям кирибди.

(Уни ўчириб юборгандим...)

Нега? - дейди.

Билмайман! - дедим.

(Мен негадир, барча "нега?"ларга

Билмайман! - дейман...)

Бир ҳикоя экансан-ку, у ерда одамлар

Ўлиб ётибди, дедим.

Қайси одамлар? - деди.

Билмайман! - дедим.

У эса ерга қараб қолди...

Йўқ, аммо... Нега мени ўчирдинг?

дейди, яна.

Шунча аҳмоқона ҳикояларинг турганда

Нега айнан мени? - дейди.

Мен эса, инсонларга ишлатиладиган бир гапни -

Ҳамма ҳикоялар, охири ўлади - дедим...

Негадир, гапим ғалати чиқди.

Аммо, тўғриси-да, бутун бошли инсон ўлганида

Миттигина, майдагина, хуллас, бир-икки қаторли ҳикоя

нега ўлмаслиги керак? - дедим, биров жаҳл қилиб.

У эса,

Тўғри... дейди, мендан хафа бўлиб.

Тўғрисини айт, ёки кимгадир ёқмадимми?

дейди, йиғласиги келиб.

(Мен эса, биринчи бор, ҳикоя йиғлаганини кўрдим)

Бўлиши мумкин, - дедим, - балки,

Кимгадир ёқмагандирсан...

Сенгачи? - деди, йиғлашда давом этиб.

Қизиқмисан? Қайси ёзувчига ўз асари ёқмайди? -
дедим, ёлғон гапиргандек.
Асар? Мен қандай асар бўлай? Миттигина ҳикоя бўлсам?
деди, ҳақиқатни гапиргандек.

Хуллас, у балки катта ҳикоя бўлиб кетгандир, балки,
аллақачон нобуд бўлгандир -
бошқа тушимга кирмади.
Мен эса, уни нега ўчирганимни
Ҳали ҳам тушунмайман...
(кўпроқ қўрққаним, эртага -
бошқа бир ҳикоям
"нега ўчирдинг?"
демасдан,
"нега ёздинг?"
деб қолсачи...)

22

Сен ота-боболаринг кийган бош кийимни
ечиб қўйдинг...
уялдинг, шекилли.
Сен ота-боболарингни -
ўлдирганларнинг
бош кийимини
кийиб олдинг.

(йўқ, бу фристайл тарих ҳақида эмас,

йўқ, бу фристайл сиёсат ҳақида ҳам эмас,
бу фристайл, шунчаки - бош кийим ҳақида.)

23

Бормайман
Жин урсин...
Бормайман мен
ўша бекатга
уйимда касал бўлиб
кўрпага ўраниб ётаман!
она - деган автобус
кетади ўша бекатдан
ота - деган поезд кетади
ўша бекатдан
ўша бекатга
Келмайсан сен...
Нима бўпти?
Мен барибир
бормайман...
Дўст - деган тезюар
уловлар
кўп қатнайди у бекатдан
хуллас, бахт деган
бир марта келадиган
беш балонли нимарса
ўтиб ҳам кетади ўша
бекатдан...

ҳамма-ҳаммаси
мен бормаган
бекатга келади
(...кетиши ҳам аниқ)

Мен эса
кўрпага ўраниб
истмалаб ётаман

ҳар йўталганимда
ё аксирганимда эса
дуо қиламан -
Эй, Худо
эшигим тақилласин...

Аммо - бу дунё
эшиги тақилламайдиган
дунё эканини
тузалиб бўлиб
биламан...

24

севгига
намуна
беринг
мен
чалкашиб кетдим.

ватанга ҳам
намуна
керакдир
у қандай бўлади ўзи?
ҳозиргисини
намуна қилса бўладими?
ота-онага ҳам
балки, керакдир
намуна
намунага қараб
таққослаш керак-ку
барибир
дўстга ҳам
бир-икки намуна
кўрсатинг.
дўстлар ўзи
содик бўлмасмиди?
инсонга
айниқса
намуна
керакдир
Оҳ!
алдаманг, мени
"булар -
бунақа бўлиши керак эмас!"
йўқ, мен ишонмадим барибир.
қани, менга кўрсатинг
намунани?

қандай бўлиши керак ўзи
бу нарсалар?
бойликка битта
намуна
кўрсатинг
ҳеч бўлмаса.
нега инсонлар тўймайди?
балки, гап инсондадир?
инсон балки
ўз
намунасига
тескари иш қилаётгандир?
ким билади
ўзи
бу нарсаларни...
илмга
кўрсатинг
намунани
нималар билса
илмли ҳисобланади
қаерда ўқиш керак ўзи?
сизлар айтган жойдами?
дипломингиз
намуна бўйичами?
Оҳ,
айрилиққачи?
нима қилса инсон
айрилган бўлади?

йўқотган бўлади уни?

йўқолишнинг

кетишнинг

ва қайтишнинг

намунаси борми?

олиб келинг

менга уни.

Оҳ, азизим

Сен

Бахтга

Намуна бўлсанг

не ажаб

Мен эса

Бахтсизликка

Намунаман...

йўқ, десангиз

кўрсатинг менга

намунани!

СЎРОВ

У кетди.

Кетишида хат ташлаб кетди:

"Мен йўқман. Зарур ҳолатларда телефон қилинг..."

Бир кундан сўнг.

- Алё?

- Эштаман?

- Аҳволингиз яхшими?

- Яхши раҳмат?!

- ...

- Нима гапингиз бор?

- Ҳеч нима.

- Мен айтдим-ку, зарур ҳолатдагина телефон қилинг деб.

- Бу зарур эди...

26

Сен ватанни

Онангни севгандек севасан

Болангни қучгандек

Қучмоқчи бўласан..

Сен ватанни

Опангни ҳурмат қилгандек

Ҳурмат қиласан

Синглингни ардоқлагандек

Ардоқламоқчи бўласан..

Сен ватандан
Акангдан қўрққандек
Қўрқасан
Укангга ёрдам бергандек
Ёрдам бермоқчи бўласан
Ватанга...
Аммо ватан
Отангга ўхшайди
Уни фақат
Ишдан қайтганида кўришинг мумкин
Агар, ухлаб қолмаган бўлсанг...

27

Ухлаётган одамни уйғотманг.
Билмайсиз-ку
Тушида
Кимни
Кўраётганини.
Эски дўстларини
Кўраётгандир
Тушида
Эски қўшнилари
Эски қариндошларини
Кўраётгандир.
Ташлаб кетган
Отасини
Соғингани

Онасини
Кўраётгандир тушида.
Ўзининг
Ёшлигини
Кўраётгандир
Тушида...
Қаердан биласиз?
Уйғотманг уни.
Ухласин.
Туш кўрмаётган бўлса ҳам
Ухлаётган одамни уйғотманг.
Билмайсиз-ку
Балки
Уйқусида
Бахтлидир.

28

Сенсизлик -
Фақат сенсизликдир.
Сени излаш -
Излашдан иборат.
Кутиш ҳам -
Кутишнинг айна ўзи.
Келишинг -
Сен келяпсан, дегани холос.
Келсанг -
Ҳаётимнинг

"Давоми бор..."

29

Иккимиз

Бир-биримизга

Шунчалик ўхшаш эдикки

Агар фарзандимиз бўлса

Ва ундан сўрашса:

Кимга ўхшайсан, деб

У қийналмай:

Иккисига

Улар

Зотан

Бир-бирига ўхшаш эди, деб

жавоб берган

Бўларди...

30

Сени топгач

Таомномамни

Ўзгартираман:

Нонуштага -

Севги.

Тушликка -

Севги.

Кечки овқатга -

Севги.
Истасанг,
Қаҳва
Қўшамиз
Таомномага.
Қаҳвадан қанча солай дейсанми?
Фарқи йўқ, энди
Қанча солсанг ҳам.
Истасанг, шарбат қўшамиз
Апелсин шарбати.
Менга апелсин ранги ёқади чунки.
Ичимликдан эса
Аччиқ чой ёқади менга.
Мен барибир,
Сен билан қаҳва ичавераман
Қаҳвадан қанча солсанг ҳам
Энди фарқи йўқ.

31

Эркак аёлга
Йиғлама, деб
Уни овутиши
Ўзи унга қўшилиб
Йиғлаб юбормаслиги учун
Бўлса керак.

32

Баъзиларга шунчаки айтсанг - тушунади.

Баъзиларга эса

Бақириш керак, тушуниши учун

Баъзиларга қаттиқ қараб тушунтириш керак

Баъзиларни эса, урмасанг, тушунмайди

Баъзиларга имо-ишора қилиб

айнан қаерни айтаётганингни

Кўрсатиб

Тушунтирасан.

Баъзиларни эса

Ўзингга яқин олиб

Қучиб, бағрингга босиб

Тушунтирмасанг

Тушунмайди.

Баъзиларга яқинроқ бориб, пичирлаб

Тушунтириш керак.

Баъзиларни

Кўзларига

Тикилиб турсанг

Индамасанг ҳам

Тушуниб олади...

Баъзиларга

Йиғлаб тушунтирмасанг

Тушунмайди ҳечам.

Баъзиларга

Ҳазил қилиб

Табассум билан

Тушунтириш керак.
Баъзиларга эса
Уларнинг тилида
Айтмасанг
Тушунмайди
Агар сенинг тилингни тушунмаса.
Хуллас, барибир
Тушунса бўлади
Инсонни...
Тушунтирса бўлади
Инсонга...
Тушунмаслик эса
Атайлаб қилинади
Тушунишни
истамасликдан
ва севмасликдан.

33

Инсонни
Ёлғондан бўлса ҳам
Яхши кўринг.
Унинг ҳаётида маъно пайдо бўлади кейин
Эртароқ уйғонади ўша кундан
Кун бўйи тетик юради
Кўп жилмаяди инсонларга
Табиатга.
Инсонни ёлғондан бўлса ҳам

Яхши кўринг.

Яхши кўраман, денг, сиздан нима кетди.

Унинг ҳаётида

Ўзгаришлар пайдо бўлади шундан кейин

Ўзи истаган ишга киради

Ўзи ўқимоқчи бўлган жойда

Ўқийди кейин. Илм олади.

Қизиққан машғулотларига

Боради қизиқиб...

Инсонни

Ёлғондан бўлса ҳам

Яхши кўринг.

Ёлғондан бўлса ҳам билдиринг унга

Яхши кўришингизни

У хурсанд бўлиб кетади жуда

Барча тушкунликлари арийди

Ҳаётга хурсанд боқади

Гулларни томоша қилади

Қушларни сайрашини эшитади кейин

Ҳеч йўқ, бир бор, инсонга

Сени яхши кўраман, деб алданг.

Сиздан нима кетди.

У эса, қайта туғилгандек бўлади

Яшагиси келади, кўпроқ.

Ўлгиси келмайди.

Жилмаяди инсонларга.

Табиатга.

Зотан, у сизни яхши кўрса...
Сиз ҳам айтиб қўяверинг,
Сени яхши кўраман, деб.
Сиздан нима кетди...

34

АДАБИЁТ ҲАҚИДА ЎЙЛАРИНГ

Сен ёзувчиликни -
Шунчаки
Ҳарф ва сўзларни ёзиш
деб ўйлайсан...

Сен китобхонликни -
Шунчаки
китобни олиб ўқиш
деб ўйлайсан...

Сен ноширликни -
Шунчаки
қолип ясаб
краска
қоғоз топиб
офсет печатда
печат қилиш
деб ўйлайсан...

Сен маърифат тарқатишни -
Шунчаки
Китобни арзон олиб
Қиммат сотиш
деб ўйлайсан...

35

АДАБИЁТ ҲАҚИДА ЎЙЛАРИНГ II

Сен
Танкани
Урушадиган техника,
деб ўйлайсан.
Ёки,
Беш қатор ёзиқлар,
У ерда нима ёзса, бўлди, ўхшайди, деб ўйлайсан.

Сен
Фристайлни
Қофияси қани бунди? - дейсан.
Тушунмайсан.
Шеър эмаслигини билмайсан.

Сен
Миттиҳикояни
Намунча, бу қисқа? - дейсан.

Сен

Катта ҳикояни,

Қиссани,

Намунча бу кўп, буни ўқишга кўп вақт керак-ку, дейсан

Ўқисанг ҳам, зерикиб кетасан.

Сен

Романни

Бунча бу қиммат китоб? - дейсан,

Ундан кўра рўзғорингга нарса оласан.

Сен

Шеърни

Ашуланинг матни

деб ўйлайсан.

36

ЧЎКИШ ҲАҚИДА БАЛЛАДА

золимлардан қочиб

эрк учун

кемада сузиб бордик.

золим бизни қувиб етди

олди бизни нишонга

биз

кейин

кемада чўкдик.

сен эса
қочмадинг золимдан
сен золим билан қолдинг
у билан курашмадинг
аммо, сен ўзингни
чўкмадим, деб ўйлайсан
тирик қолдим, деб ўйлайсан
аслида
иккимиз ҳам чўкдик
биз сувга
сен эса золимга
тиз чўкдинг.
биз -
аслида
сендан кўра
афзал чўкдик.

37

сен
қуёш
ернинг атрофида
айланади
деб ўйлардинг.
сенга кўра,
шундай эди-да.
менга кўра эса
акси эди.

аммо, бу нарса
қуёш нурида
соҳилда
айланиб юришимизга
тўсқинлик
қилмади.

38

кетмоқчи бўлганларга
хайр, дейиш мумкин.
кетмоқчи бўлганларга
қол, ҳам дейиш мумкиндир.
кетмоқчи бўлганларга
тўхта, бирга кетамиз,
дейиш мумкин.
кетмоқчи бўлганларга
қаерга кетяпсан,
мен ортингдан бораман,
сен кетиб тур,
дейиш мумкиндир.
кетмоқчи бўлганларга
бекор кетяпсан,
дейиш мумкин.
кетмоқчи бўлганларга
қолсанг бўларди,
дейиш ҳам мумкиндир.
кетмоқчи бўлганларга

қаерга ҳам борардинг,
дейиш мумкин.
кетмоқчи бўлганларга
барибир, қайтиб келасан
дейиш мумкиндир.
аммо,
сен
кетмоқчи бўлсам
индамайсан...
кўзларимга қараб
индамай тураверасан...
мен эса
индамаганинг учун
кетолмайман.

39

Ёмғирда
Қолган одам
Қуринишни
Истайди
Сен
Қуруқликда
Ёмғир ҳақида
Шеър ёзаётганингда.
Ёки
Сен ҳам
Ёмғирга чиқ

Ёки уни
Олиб кир
Уйингга.
Балки,
Шеърингдан
Ўқиб берарсан
Унга.
Ёмғир ҳақидаги
Ҳозир ёзган
Шеърингни.
У эса
Ўз фикрларини
Айтсин
Шеъринг ҳақида
Ва ёмғир ҳақида.
Аммо, уни
Сен
Томоша қилма
Ёмғирда
Қолганини.
Уни мен
Ёмғирга чиқарибманми
дема
Ёмғир
Ёққан бўлса
Ўзи ёққан.
Балки, ёмғир
Уни

Уйингга
Олиб
Киришинг учун
Ёққандир.
Унга
Ёрдам
Беришинг
Учун
Ёққандир.
Сен эса
Шеърингни
Ёрдам деб
Ўйлайсан
Ёмғирда қолган
Одамни
Томоша қилиб.

40

ЎЗИМ ҲАҚИМДА ФРИСТАЙЛ

Мен ким -
Дилмурод
Кейинчалик Муҳаммад
билмайман...
Нега шундай бўлган
Энди нима бўлади?
билмайман...

Умуман, ҳиссиётларда
билмаслик керак
ҳиссиётлар
содир бўлади фақат
улар таҳлил қилинмайди
мана масалан
сизни севаман
негалигини билмайман...
сизни яхши кўраман
нега?
билмайман...
мени яхши кўришадими?
билмайман.
яхши кўришса
нега яхши кўришади?
билмайман.
мени ёмон кўришадими?
билмайман.
ёмон кўришса, нега ёмон кўришади?
ёмон бўлсам керак-да.
Мен билмасликни хоҳлайман.
Мен ўзим ҳақимда
билмайман очиғи.
сиз ҳақингизда эса
билиш менга қизиқ эмас
мен чунки сизни барибир
севаман.
Ҳаётим ҳақидами?

мен
барчаси
нега бунчалик расво
бўлганини
билмайман.
энди нима бўлади?
билмайман.
менга жавобини билмайдиган
саволларни беринг.
мен шунда мазза қилиб
билмайман, дейман.
мен билиб қолган
жавобларим саволини
айтманг менга.
мен сизга буни гапиришни
хоҳламайман.
мен ўзи умуман
гапиришни хоҳламайман.
мен тилим борлиги учун
гапиряпман, холос.
қаламим борлиги учун
ёзаяпман.
аммо, нега тилим бор?
билмайман.
мен энди
нималар бўлишини
билмайман.
ҳиссиётлар

тахлил қилинмайди
ҳиссиёт -
содир бўлади фақат.
ҳиссиётлар
воқе бўлади.
мени
билманг.
мени
тахлил қилманг.
мен содир бўламан, холос.
қисқача мен ҳақимда
ушбулар:
ҳаммаси
нега
бунчалик расво бўлганини
билмайман.
энди нима бўлади?
билмайман.

41

сени ташлаб кетгунларича
йиғлаб ол.
эртага барибир -
сени ташлаб кетишади.
сен аввалдан
йиғлаб ол
ҳозир вақтинг борми?

ҳозир ҳам йиғлаб олсанг бўлади
отанг
эркак йиғламайди
деган бўлса ҳам
йиғлаб ол
нега бўлмас экан
бўлади
жуда яхши бўлади
ташлаб кетиш
содир бўлар экан
кўз ёш ҳам бўлади
кўз ёш -
кўзнинг ҳаққи
хафа бўлиш -
қалбнинг ҳаққи
сен шунга
ҳозир йиғлаб ол
эртага ташлаб кетиш пайти
сен унга қараб
индамай
йиғламай тур
сен айт
мен аввалдан йиғлаб қўйган эдим, де.
унинг кетишига қараб
индамай
йиғламай
қараб тур.
сени ташлаб кетгунларича

йиғлаб ол барибир
кетаётганида йиғлама
шунда балки -
уни қайтаришга
йиғинг халақит бермай
унга бир-икки оғиз сўз айтарсан.
кейин балки у қайтар
балки қайтмас
аммо, йиғлаб ол
масалан, ҳозир
сени ташлаб кетгунларича.

42

ҲАММА НАРСА ҲАҚИДА

ҳамма нарсa - оддий.
ҳамма нарсa - тушунарли.
ҳамма нарсa - аниқ.
мураккаб бўлманг менга.
тушунарсиз бўлманг менга.
ғалати бўлманг менга.
ҳамма нарсa - аввалдан бўляпти.
ҳамма нарсa - кейин ҳам.
ҳамма нарсa - биз ожизмиз.
менга қудратли бўлманг.
менга баланд гапирманг.
менга ўзингизни кўрсатманг.

ҳамма нарса - бўлганича.
ҳамма нарса - ёмон эмас.
ҳамма нарса - нармални.
менга тез бўлманг.
менга ақл берманг.
менга индамай турсангиз ҳам майли.
ҳамма нарса - эътиқод.
ҳамма нарса - ибодат.
ҳамма нарса - дин.
мен Аллоҳдан қўрқаман.
бошқача келишолмаймиз.
бошқа
гапга
мен кўнмайман.

43

Вужудингни
кимларга бердинг?
юрак томондан
шундай садо чиқар
вужудингни кимларга
бердинг?
Ишхонага
иш учун
тош кўтариш учун
бердингми вужудингни?
тошни супуриш учунми

ёки қайта тошни йиғмоқ учунми
вужудингни кимларга бердинг?
юрак томондан садо келар яна
бевафо дўстлар билан
кўча сайри учун бердингми?
сен уларга қизиқ бўлмаган нотанишлар билан
танишиш учун бердингми
вужудингни?
кутишларга сарф қилдингми
бўшлиқларга сарф қилдингми
музликларга сарф қилдингми вужудингни?
яна ўша садо келар
юрак..
ҳа, юрак томондан
тинмас бу нидо!
вужудингни кимларга бердинг?
тинмас бу нидо!
қайтарар!
таъкидлар!
вужудингни?
ахир
нега юраксизларга бердинг?
бу нидо
юрак томондан
ҳали ҳам келмоқда
фақат
бу нидо
савол шаклидан

афсус шаклига ўтгандир:
вужудингни
кимларга
бердинг...

44

мушуклар
уйига қайтиб келолмайди.
уларни биров ўғирласа
улар
кейин
негадир
уйига қайтиб келолмайди.
мен билмадим, нега
масалан
инсонлар ҳам
бир кетса
қайтиб келмайди
буни ҳам билмайман нега
менимча
инсонлар атайлаб қайтмайди
мушуклар эса
қайтиш йўлини билмайди
аммо
негадир
мушугимдан
кўпроқ

жаҳлим чиқмоқда.

45

мен

энди

кўп яшасам керак

деб ўйлаяпман.

шундай ҳиссиёт бўляпти энди.

аввал қирқ ёшга чиқмаيمان,

деган ҳиссиёт бўларди,

ҳозир эса

йигирма етти ёшман.

мен катта бўляпман,

она!

мен энди

ҳеч ким билан

гаплашгим келмаяпти

ҳатто

ўзим билан

дўстларим билан ҳам

гаплашмасам яхши эди

қаергадир боришим мумкин

улар билан

мен танишларим билан ҳам

танишмасам, дейман

мени танишмаса ҳам

майли

ҳеч ким билан
энди гаплашгим йўқ.
мен фақат
аччиқ чой ичгим келяпти
энди.
отамни ҳам
энди эслагим йўқ.
ишга бориб-келишим
бориб-келишим кераклиги учун
содир бўляпти
холос
мен энди
олтмиш ёшга чиқсам керак
деб ўйлаяпман
шундай ҳиссиёт бўлмоқда менда
яна шунча йил
аччиқ чой ичиб
ёлғизликда
яшасам керак
чунки энди
катта бўлиб
ҳеч ким билан
гаплашгим келмаяпти
ҳеч кимга
ҳеч нарсани
тушунтиргим келмаяпти
ҳатто ўзимга ўзим
тушунтирмайман энди

ажралишлар менга
оддий энди
ўғлим катта бўляпти
мен уни кам кўряпман лекин
чунки у бошқа ерда
мен эса ишга бориб-келяпман
ҳеч ким билан гаплашгим келмаяпти
ҳатто ўзим билан
олтмиш йил яшасам керак
аччиқ чой ичгим келяпти.
бошқа нарсани хоҳламаяпман ҳозир.
мен энди
катта бўляпман,
она...

46

мен
гўё
яқинда туғилган
чақалоқдек
ёки
умри оз қолган
чолдек
"энди
нима бўлар экан"
деб ҳайронман.
Аллоҳ,

энди умрим нима бўлади?
мен
очиғи
қўрқяпман...
нимадир бўлишидан.
ёки ҳеч нима бўлмаслигидан.
Аллоҳ,
энди умримга нима бўлади?
мен
қўрқяпман...
мен
гўё
яқинда туғилган
чақалоқдек
ёки умри оз қолган
чолдек
қўрқяпман.
мени
бағрингизга босинг...

47

инсонлар
бир-бирин
ўрнин тўлдирадилар.
сен
куттирма
сенга салом беришса

тез алиқ ол
қараб юборинг, дейишса
тез қара
инсонлар
бир-бирин
ўрнин тўлдирадилар.
сен ўйлама
ўзингни кимман деб
сен
баланд бўлма
ким бўлсанг ҳам
уларни
куттирма
сени севганларни
сен ҳам сев
сенга гапиришса гапир
тинглашса тингла сен ҳам
сенга табассум қилишса
табассум қил.
сенинг
ўрнинг
фақат сен кетгунча
ўриндир.
бахтсизлик -
ўрним бор, деб ўйлаганлар учундир
бахтсизлик -
ўрним тўлмайди
деб ўйлаганлар учундир.

қара
сенинг ўрнинг
тўлмоқда
сенда
менинг
ўрним
тўлгани каби.

48

ёлғон гапиришни
ёмон кўраман
яхши кўрсам
яхши кўраман, дейман
яхши кўрмасам,
яхши кўрмайман, дейман
ёлғон гапириб нима қиламан?
ёшлигимдан
шунақаман
яхши кўрсам,
яхши кўраман, дейман
яхши кўрмасам,
яхши кўрмайман, дейман
индамай турсамчи...
индамай турсам ҳам
яхши кўраётган бўлишим мумкин.

49

"йўқ
мен йиғламаяпман
ёмғир ёғяпти..."

"йўқ
мен йиғламаяпман
қорнинг ёғишини қаранг
қор тушяпти"

"йўқ
мен йиғламаяпман
кўзимга нарса кирди"

"йўқ
мен йиғламаяпман
кўзимдаги линза силжиди"

"йўқ..."

50

сен билан бўлган суҳбатимиз:
мен сенга узоқ термулдим.
сен ҳам менга
узоқ термулдинг.
кейин мен табассум қилдим
сен ҳам

табассум қилдинг.
кейин бироз ғамгин тортдим
(баъзи нарсаларни ўйлаб)
сен ҳам кейин ғамгин тортдинг
биз яна
бир-биримизга
узоқ термулишда
давом этдик...
шундай бўлди бизнинг
суҳбатимиз.

51

ҳақиқат томон кетсанг...
ортингдан овоз келса
"ҳурматли фуқаро,
қайтинг
юришда давом этманг,
юришда давом этсангиз,
сизни отишга мажбур бўламиз!"
сен эса ҳақиқат томон кетаверсанг...
"ҳурматли фуқаро,
тўхтанг,
юрманг у томонга,
қайтинг!"
сен эса ҳақиқат томон юришда давом этсанг...
"сизни отишга буйруқ олдик,
ҳурматли фуқаро,

тўхтанг деяпман сизга,
бўлмаса,
отишга мажбур бўламиз!"

сен эса тағин ҳақиқат томон юришда давом этсанг...

"эй фуқаро,
тўхта деяпман сенга,
бўлмаса отаман!"

сен эса, барибир, ҳақиқат томон юришда давом этсанг, ва
кетаверсанг, ҳақиқат томонга...

"ўқ овози эшитилди"

52

катталар
болаларни урушади -
тўполон қилма, деб
ўзлари эса
бир-бирини ўлдиради
урушиб қолса.

катталар
болаларни урушади -
инжиқлик қилма, деб
ўзлари эса
принцип, деган
нарсга ўйлаб топишган.

катталар
болаларни урушади -
яхши ўқимаса
ўзлари эса

бирор нарса эслолмайди
ўқиганларидан.

катталар

болаларни урушади -
китоб ўқимайсанми, деб
ўзлари эса
газета ҳам ўқимайди.

катталар

болаларни урушади -
укасига конфет бермаса,
ўзлари эса
ака-укасига уй бермайди
талашиб.

катталар

болаларни урушади -
совуқ сув ичма, деб
ўзлари эса
совуқ ҳар бало ичади.

катталар

болаларни урушади -
бир ишни эпллолмайсан, деб
ўзлари эса
ҳаммаёқни
дабдала қилади.

ўзи ҳамма ишни катталар қилади
ҳаммасига ўзи
катталар айбдор,
аммо

катталар -
болаларни урушади...

53

сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам
ёшлигим эсимга тушади
яхши ўтмаган
ёшлигим.

сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам
дунё ҳақида ўйлайман
о, бу дунё!
мен энди уни
расво, деёлмайман...

сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам
нега
бахтли эмаслигим
ҳақида ўйлайман
бахт ўзи нима?..

сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам
жим қоламан
гапирмай туришни хоҳлайман
яна қанча вақт
гапирмай туришим мумкин?
шу ҳақида ўйлайман.

сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам
йиғлагим келади...
билмадим, нега
билмадим.

сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам
қолган умримни ўйлайман
қанча вақт яшашим ҳақида
яна нималарга улгуришим
ёки улгурмаслигим ҳақида

сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам

сен ўзи қаердан
пайдо бўлиб қолганинг ҳақида
ўйлайман
кимсан сен?
нимасан?
нега мен сенга узоқ тикилиб қараб турибман?
нега сен ёнимдасан?
нима қияпсан мен билан?
нега мен билансан?
тағин
сенга
узоқ
тикилиб
қараб турсам...

54

сенга
ким бўлиб
кўринаман?
узун соқолли
эркакми?
ёки
нечидир ёшдаги
ёшбола бўлибми?
ким бўлиб
кўринаман сенга?
ҳассос ижодкор бўлибми?

хассос инсон бўлибми?

хассос..

йигит бўлибми?

о, хассослик қурсин...

сенга

қандай кўринаман?

ғамгин, сиқилинч, бўлибми?

ёки

кўп куладиган

тез-тез ҳазил қилувчи

қизиқчи бўлибми?

сенга

ким бўлиб

кўринаман?

дўстинг бўлибми?

яқининг бўлибми?

танишинг бўлибми?

сенга

ким бўлиб кўринаман?

йиғлоқи бўлибми?

йиғламас бўлибми?

сен

мени

йиғлаганимни

кўрмагансан-ку?

сенга

ким бўлиб

кўринаман?

севиб қолганмисан мени?
ҳеч севиб кўрганмисан мени?
севиб
қолганингда
қандай кўринаман, мен?
мен
ўзи кўринаманми?
қачон кўрдинг мени?
сўнгги бор, қачон кўрдинг?
умуман, ўзи
ҳаётингда
мени
кўрганмисан?
сенга
ким бўлиб
кўринаман?
узун соқолли
эркак бўлибми...

55

биз
бир-биримизни
барибир
эшитмаймиз.
нима қиламиз, алдаб?
биз
бир-биримизни

барибир
қабул қилмаймиз.
нима қиламиз
алдаб?
биз
бир-биримизни
барибир
ҳис қилмаймиз.
англашни
хоҳламаймиз
бир-биримизни.
биз
бир-биримизга
барибир
рост гапирмаймиз.
нимани ўйласак
айтмаймиз
бир-биримизга.
биз
бир-биримизни
барибир
бир тийинга олмаймиз, хуллас.
нима қиламиз, алдаб?
биринчи
ёзмаймиз
бир-биримизга.
кутамыз
аввал сен ёз, деб.

ёзсак ҳам
онда-сонда
адашиб
соғиниб қолганимизда
ёзамиз.

биз
бир-биримизни
соғинсак ҳам
адашиб соғинамиз.

ёки
жисмоний ҳолатимизга кўра
соғинамиз.

юрак эса...

о, юрак!

бе-маъ-ни-лик!

биз
бир-биримизга
тупурган бўлардик
агар...

о, агарлар бор бўлсин!

биз
бир-биримизни
барибир
ўйламаймиз.

биз
бир-биримизни
барибир
яхши кўрмаймиз.

севмаймиз.

нима қиламиз, алдаб?

қачон одам бўласан, инсон?

56

сиз мен билан кўришганмисиз?

бирга чой ичганмизми?

аччиқ чой...

ёки қаҳва.

меҳмонга борганманми сизнинг уйингизга?

ёки меҳмонга келганмисиз уйимга?

сиз мен билан кўришганмисиз?

бафуржа ўтириб гаплашганмизми?

дардлашиб кўрганмисиз мен билан?

орзуларимни эшитиб кўрганмисиз?

сиз мен билан кўришганмисиз?

бирга саёҳатга чиққанмизми?

узоқларга бирга сафар қилганмизми сиз билан?

қийин кунингизда мен билан бирга бўлганмисиз?

ёки яхши кунингизда...

сиз мен билан кўришганмисиз?

менинг олдимда йиғлаб кўрганмисиз?

ёки мен сизнинг олдингизда.

ёмғирда қолганмизми шалаббода...

қордачи? ҳаммаёқ оппоқ қор пайти мен билан кўча
айланганмисиз?

тонгда кўрганмисиз мени?

тунда кўришганмисиз мен билан?
ёзнинг иссиқ кунидачи мени кўрганмисиз?
сиз мен билан кўришганмисиз?
сиз билан бирга бир боғчага борганмизми?
мактабда бирга ўқиганмизми?
менинг барча сўзимни эшитганмисиз?
мени танийсизми?
қанчалик яхши танийсиз?
қачондан бери танишмиз?
сиз мен билан кўришганмисиз?
мен билан яшаганмисиз бирга?
бирор вақт мен билан яшаганмисиз?
барча ҳисларимни ҳис қилиб кўрганмисиз?
унда нега мени ёмон кўрасиз...

57

"яхшимисан?"

шу саволни

ким ўйлаб топган экан-а.

"яхшимисан?"

биринчи бўлиб

ким шу саволни берган

кимга беришган бу саволни

кейин нима деб жавоб олган экан

биринчи марта...

"яхшимисан?"

нима дегани бу ўзи?

яхши бўлмасамчи?
мен айтишим керакми
яхши эмасман, деб
ёки, номига
иримига
ҳа, яхшиман, дейишим керакми?
нима дейишим керак бу саволга?
ўзи нега берилади бу савол?
"яхшимисан?"
йўқ, яхшимасман.
"..."
унда нега сўрадингиз?
сўраманг.
"яхшимисан?"
ўзи ким ўйлаб топган бу саволни.

58

мен
қариб
ўляпман
кузатяпсанми?
биз
ўляпмиз
дўстим,
азизим.
ўлаётган одамга
яхши гапирилади-ку

менга яхши гапиринг энди.
мен ҳам гапираман
сизга.
мен сизни
камида
яхши кўраман.
биз
ўлаётган эканмиз
демак
вақтимиз кам
вақти кам одам эса
фақат
асосий ишларни қилади
майда-чуйда ишлар қилмайди.
демак
мен сизни
камида
яхши кўраман.
барибир
ўляпмиз
кузатяпсанми?
ўлмай кўрчи
дўстим,
азизим,
ўлмай кўрчи.
биз
охирида
ўламиз

демак
сени
камида
яхши кўраман.
мен яхши кўришни
яхши кўраман
бу ўладиган дунёда.
мен
қариб ўляпман
кузатяпсанми?

59

мен -
билмасам, хуллас.
менга айтманглар
ўлиб кетмайдими
мен билмай қолай
мен -
билмасам, хуллас,
билмай қолсам.
инсонларми
ҳайвонларми
жонзотларми
ўлиб кетаверса
мен
билмасам
ўйламасам

хабарим бўлмаса
ҳеч балодан.
портласа
нима бўлса ҳам
нима хоҳласа
портламайдими
ҳамма нарса
битта-битта
портлаб кетмайдими
ўлса нима
мен шифокор эмасман ахир
портласа нима
мен ҳарбий эмасман
менинг соҳам
компютер соҳа
бироз новвойлик қилганман
савдогар ҳам бўлганман бироз
иждоқор деб
номлаб олганман ўзимни.
мен билмай қолсам
мен билмасам
ўлиб кетмайдими?
мен
нима қилиб берай
кичкина
одам бўлсам
ҳамма маънода яъни
шундайман.

мен билмасам хуллас
билмай қолсам
билганим билан
нима қилиб бераман?
инсонлар ўлса
жойлар портласа
қўлимдан келадигани -
компютерда кўз нуримни кетказиш
нон ёпиш
юракни сотмаслик
ва ушбу фристайлни ёзиш.

60

ухлаётган ижодкорни уйғотманг
ўзи зўрға ухлагандир
фикрлари тафтидан

ухлаётган ижодкорни
уйғотманг
куни билан асар ёзиб чиққандир бечора

ухлаётган ижодкорни уйғотманг
тағин дарди уйғонса -
юраги оғриси
дармонингиз йўқ-ку барибир

ухлаётган ижодкорни уйғотманг

қўйинг
куч тўпласин

уйғониб
кейин
халқни уйғотиши керак ҳали...

61

"Моҳира Эшпўлатовага"

БАҲС

Бир
ўриндиқда
Ўтирибмиз
Ёнма-ён.
Сен
Баҳс учун
Сўз ташлайсан
Кулранг
Оқми
Ёки қора?
Мен билмайман,
Мен...
Унда
Айтчи
Зебра

Оқ-қорами
Ёки қора-оқ?
Мен ахир
Билмайман.
Мен...
Унда
Айтчи,
Қоп-қора
Қанчалик қора?
Оқчи?
Оппоқ бўлса
У қанчалик оқ?
Мен яна билмайман.
Мен...
Йўқ, сен биласан!
дейсан, менга.
Мен бир нарсани
Биламан
Агар ҳозир
Бирор нарса десам
Сен
Мендан
Узоқроққа суриласан
Ёки яқинроқ келмоқчисан.
Мен
Қўрқаман
Бирор нарса
десам

Узоқроққа
Сурилишингдан.
Мен
Нима деб
Жавоб
Берсам
Менга
Яқинроқ сурилишингни
Билмайман.
Ва
Баҳсдан
қочаман.

62

"Nodirabegim Ibrohimovaga"

IKKI DARAXT

1. qo'zg'alishga
ildizim
chuqur.

2. mening ham
ammo, men
ketaman.

1. keyin so'lib qolasan-ku?

2. aksincha...

"ikki daraxt ham
ko'kardi
biri
chuqur ildizi bilan
boshqasi esa
ildizsiz..."

63

yomg'irda
ko'p qolib ketsang
shamollab qolishing mumkin -
keyin shamollashing kuchayib
jiddiyroq kasalga aylanib
oxiri
o'lishing ham mumkin.

ammo, sen
insonlardan o'zingni asra.

yomg'irdan asrama o'zingni
faqat, insonlardan o'zingni asra.

64

yiqilsam

turg'azib qo'ymasligingizni bilganim uchun

juda sekin yuryapman

bilaman, juda ortda qolib ketdim

ammo, havotir olmang

ortingizdan kelyapman

sizlarga esa yiqilish mumkin

men esa rosa harakat qilyapman yiqilmay deb

chunki men

bir yiqilsam

baribir, turg'azib qo'ymaysiz

shuni bilganim uchun

sekin kelyapman.

mabodo, yiqilsam

yordam so'ramay yiqilaman

yiqilib bo'lib -

osmonga qarab yotaman

o'limimni kutib.

shahardan ket
yoki butunlay qol
ammo
birrovga kelma
shahar ko'rgani

ammo
shaharda
butunlay qolsang -
tez o'lasan
va jasadingni
yoqib yuborishlari mumkin
olovda
yerga ko'mmasdan.

agar
meni yerga ko'msinlar
desang
shahardan ket.

66

soatga qarayman -
to'xtamaydi.
tag'in qarayman soatga -
baribir to'xtamaydi.
soat mudom yurishda davom etadi.
biroz

biroz bo'lsa ham
to'xtasa edi soat
biroz bo'lsa ham
to'xtasa edi
dam olgan bo'lardim biroz -
yashashdan.

67

yurak
yurak
ey, yurak! -
sen sotilma
deb
ko'p aytiladi unga.
ammo
ammo, bo'lmadi
endi unga
arzonga sotilma
denglar.

68

yangi ertakning oxiri nima bo'ladi?

yangi ertakning?

ular oxirida baxtli bo'lmaydi

ular
oxirida
baxt tilashadi.

69

Muhammad
deb chaqirsang
senga qarayman
Ahmad
desang ham
qarayman senga
Aliy
deyishing ham mumkin
Dilmurod
desang ham mayli
Dil!
desang ham
senga qarayman
meni chaqiryapti
deb o'ylab.

chaqirsang bo'ldi.

faqat, chaqirsang bo'ldi.

70

"yozuvchi"
degan nom
kerak emas menga
"ijodkor" degan
nom ham
kerak emasdir
"yaxshi inson"
degan
nomim bo'lmasa ham
menga
bitta "ism" kifoya -
sen chaqiradigan.

71

suv tubidagi
eng go'zal
baliqni
ko'rmagansan-ku

tog'ning eng yuqorisi
tamoman
yuqoridagi
eng go'zal qushni
ko'rmagansan-ku

kimnidir
tamom sevdim

deb nega aytasan?

kimnidir

tamom

sevdingmi?

72

jiddiy o'yna

jiddiy g'olib bo'l

mag'lub bo'lsang ham

jiddiy qara

mag'lubiyatga

sen axir

jiddiy eding-ku, jigarim

sen

qahvani

doim

achchiq icharding

shakarsiz

choyni ham

tamoman

achchiq qilib

icharding

sen kulguga

jiddiy boqarding, doim

sen axir
jiddiy eding-ku, jigarim

jiddiy o'yna
jiddiy salomlash
jiddiy qara
xayrlashmoq vaqti
jiddiy tomosha qil
o'yinlarni

sen axir
jiddiy eding-ku, jigarim

nega kulasan?
seni tashlab ketishsa

sen axir
choyni achchiq icharding-ku
jigarim
qahvani esa
shakarsiz
icharding.

nega kulasan?
seni tashlab ketishsa.

quyosh chiqsa
quyosh chiqqani haqida yoz
bulut bo'lsa
bulut haqida
yomg'ir yog'sa
yoz yomg'ir haqida
qorga aylansa
qorga -
sen
qor haqida yoz.

xususan
yomg'irda ham
qorda ham
quyosh haqida yozma.

xususan
quyosh chiqib qolsa
nuqul yomg'ir haqida
yozma sen.

xususan
qani quyosh chiqdimi?

74

meni
eslolmasang

degandim
meni
bilmasang
men senga qaytadan ismimni aytsam
o'zimni
qaytadan tanishtirsam senga
sen esa
tabassum qilib turaversang
begonaga
tabassum qilgandek.

75

meni kechiring
bolalar
men katta bo'ldim.

meni kechiring
kattalar
men sizlarni tushunmayapman.

men endi nima qilay?

76

bu yildan
seni izlamayman

deb va'da berdim o'zimga
olti kun o'tdi.
yettinchi kun o'tarmikan?
ikki soat qoldi.
ikki soatdan keyin
yetti kun
bo'ladi
seni izlamaganimga.
men seni endi
izlamayman.

endi menga topilib qolma
mening yo'limdan chiqma endi
o'zingni menga topib berma
zotan
qanday ham topilarding?
men
seni
izlamayotgan bo'lsam!
ha, men endi seni izlamayman.
olti kun bo'ldi
seni izlamayotganimga
ikki soat keyin esa
yetti kun bo'ladi.

77

seni sevib qolganimni

kulib eslagim keladi
naqadar jinni bo'lganman-a
g'alati narsalar yozganman
tanka, hokku, fristayl
deb
kulib eslagim keladi
boshqa qiz qurib qolganmidi
kelib-kelib
seni sevibman-a
deb kulib eslagim keladi
dunyo to'la qiz!
balo bormidi seni sevib
deb kulib eslagim keladi
o'zi tayinli bir go'zal ham emassan
deb kulib eslagim keladi
seni sevib qolganimni.

ammo
hozir yig'lagim kelyapti
eslasam.

78

agar
hozir
ishlarimni to'xtatib
sen tomonga
yurishni boshlasam

o'ylaymanki
o'lgunimcha
senga
yetaman.

agar
hozir
ishlaringni to'xtatib
men tomonga
yurishni boshlasang
o'ylaymanki
menga
yetasan.

ammo
biz
hozir
yurishni
boshlamaymiz.

uchrashmasligimizni
oddiyligini
qara.

79

"Baxtiniso Mahmudova xotirasiga"

seni ko'rganimni aytdim.
nega kelmading yonimga
suhbatlashgani
o'zim bormoqchi edim, deding
men ham bormoqchi edim
yoningga
ammo, bormadim
borolmadim
keyin ham
men
yoningga borolmadim.

80

"Ahmad Ali Dilmurodga"

meni eslatib yubor
iltimos
eslatib yubor meni
o'zimga
esimda hammasi
faqat
biroz eslatib yubor.

* * *

qayerda yashardim
kimlar bilan

qo'shnim kimlar edi mening
men yashagan joyda
insonlar bormidi
bormidi yuraklar?

* * *

ismimning bosh harfini aytib yubor

* * *

men o'zimni yaxshi ko'rarmidim
meni yaxshi ko'risharmidi
men kimlarni yaxshi ko'rardim?

* * *

kel, Dilmurod, quchoqlashamiz.

* * *

menga aylan.

* * *

senga aylandim.

* * *

81

biz -

birga ko'milamizmi, deyman

bir tuproqqa ko'milamizmi, deyman

biz o'lamizmi, deyman

ammo, hozir tirikmiz

o, ammo

ammolar tuproqqa qorishib ketdi

yuzingni tuproqdan qoq

men yuzingdan

o'pgim kelyapti.

biz -

bir tuproqqa ko'milamizmi, deyman

82

biz mos emasmiz, degandim senga.

biz birga bo'lolmaymiz, degandim senga.

biz baxtli bo'lolmaymiz, degandim senga.

nima, men aytganim bo'ladimi endi?

men nima desam, shu bo'ladimi?

qachondan...

SO'NGGI O'Q HAQIDA

dunyodagi
so'nggi o'qni
menga ber
do'stim

* * *

dunyodagi so'nggi o'qni
bo'lishsa bo'ladimi?

* * *

so'nggi o'qning rangi -
umid rangidir.

* * *

so'nggi o'q endi yetmaydi
insonlarga yetmaydi u endi
endi u bilan
na hujum qilsa bo'ladi
na himoya

* * *

menga ber
do'stim
so'nggi o'qni

* * *

tag'in aytasan
bo'lishsa bo'ladimi
so'nggi o'qni?

* * *

84

u yerda
insonlar o'lyapti
deyman senga

sen aytasan
qayerda?
qayerda o'lyapti ular?

aytmayman
qayerda o'lyapti
ammo, o'lyapti ular
insonlar o'lyapti

yig'lamaysanmi?

sen yana aytasan
ammo, qayerda o'lyapti?
ho'sh, qayerda?

men yana kuyaman
aytaman senga
u yerda
insonlar
o'lyapti?
ma ol, ko'z yoshimni ol
yig'la ularga..

sen bo'sh kelmaysan
sen yig'lamaysan baribir
sen kuymaysan

ammo
men bilaman
sen ham
bir kuni o'lasan

o'shanda
sening o'limingni eshitgan
sen yig'lamagan odamlar
kim o'libdi, demaydi
qayerda o'libdi, deydi.

yig'lamaslik qaytadi o'shanda.

85

kulgim keladi
insonlarni o'ylab -
g'alatimiz biz.

yig'lagim keladi
insonlarni o'ylab -
g'alatimiz biz.

insonlarni o'ylab -
jimib qolaman.

86

sen haqingda eslasam
ismingni eslayman endi
endi faqat
ismingni eslayman

qanday eding sen
nima eding sen

men endi
eslolmayman

seni eslasam
ismingni eslayman endi
faqat ismingni

xotiramda
faqat isming qoldi

kechir
xotiramga
so'zim o'tmaydi.

87

ba'zan
baqirgim keladi
ey, voh!

baqirgim keladi
baland ovozda
baland
ovozda
baqirgim keladi

ammo
hech kim
eshitmasligini bilganim uchun
baqirmayman.

indamayman.

88

men
sevadi-sevmaydi
degan o'yin o'ynamaganman

men
u gulni
uzmaganman
u gulning
barglarini
yulmaganman
bitta-bitta

men u gulga
va senga qarab
meni sevsang kerak
deb o'ylayveraman.

89

bir umr
seni
sevmoqchi emasman

bir umr
yashamasam
kerak

90

ba'zan
tong otgani uchungina
yo'lga chiqaman.

yo'l borligi uchungina
ishga
boraman.

ish borligi uchungina
pul
topaman.

pul borligi uchungina
narsalar
sotib olaman
ba'zan.

ish vaqtim tugagani uchungina
uyga
qaytaman.

uyim borligi uchungina
uyda
o'tiraman.

sevgim esa -
sen borliging uchun
sevgidir.

91

UYIM HAQIDA

mening uyimda
ovqat pishmaydi
hatto
hech narsa pishmaydi
mening uyimda

chunki
uyim
ovqat yemaydi
qorni ochmaydi
o'zim esa ko'chada ovqatlanaman

uyimni yolg'iz qo'ymay deb
uyimga boraman

agar
uning qorni ochganda
ovqat qilib berardim unga

ha men ovqat qilishni bilaman

ammo
uyimning qorni ochmaydi

uyim yolg'iz qolsa
ketib qoladimi
deb
uyimga boraman
har kuni

biz bir-birimizni yolg'iz qo'ymaymiz

faqat uning qorni ochmaydi.

92

эркин -
бу исм эмасдир.

эркин -
бу ҳолат.

сен уйдан
чиқиб кетишинг
мумкин бўлган ҳолат.

исминг эркин бўлиши шарт эмас -
уйдан чиқиб кетиш учун
кулгили вазиятда
табассум қилиш учун
«менга ёқмади»
«йўқ»
«сени ёмон кўраман» деган
сўзлар айтиш учун.

эркин -
бу исм эмас
бу ёзувчининг номи

мен эса сени ёмон кўраман.

93

пиёда юр
узоққа қараб.

уйингдан тескари томонга қараб
пиёда юр.

борма унинг олдига,
тескари томонга қараб пиёда юр.

ишингдан чиқиб кетиб,
пиёда юр.

йўлда йиғлама, одамлар кўп
сен пиёда юр.

йўлама уни, югурма,

пиёда юр...

чарчасанг,
уйингга қайт.

унгача эса, тескари томонга қараб
пиёда юр,
пиёда юр.

94

пиёда юр -
улар энди сени алдамайди.

табассум қил -
улар энди сени алдамайди.

сен қарама ҳеч бир томон
сен қарама
сен фақат пиёда юр

сен уларни йўлингда учратмайсан
улар борми ўзи?
нега сен уларни йўлингда учратмайсан?
ва сен пиёда юр
улар сени йўлида учратмайди
улар сени йўлида учратмайди

пиёда юр -
улар энди сени алдамайди

чунки энди уларга ишонмайсан -

сен пиёда юриб шулар ҳақида ўйлайсан.

улар борми ўзи?
улар борми ўзи?

йўқ, бу энди севги эмас
бу энди бахт эмас.

бор-йўқ сўзларимни охир айтаман...
йўқ, бу энди изҳор эмас.

оҳ, нима қилдим мен шарт айтиб
йўқ, бу энди келишув эмас.

нега сенга қўл бердим
йўқ, бу энди ёрдам эмас.

сенга томон интилдим
«йўқ, йўқ, энди бахтли бўлмайди инсон».

жавоби тушунарсиз бўлади сўровнинг
йўқ, бу энди инкор эмас.

«йўлимиз бир, томонимиз ҳар-хил»
йўқ, бу энди айрилиқ эмас.

сени яна учратаманми?
йўқ...

бу энди сен эмас.
бу энди мен ҳам эмас.

фақат, кўз ёшларим ўша-ўша.

«сенсиз яшаш мумкин» эканидан
сенсиз яшамоқдаман -
кузат.

болага нима керак?
ота-онами,
ҳавоми,
пулми -
кузат.

эркакка нима керак?
аёлгачи?
кузат.

«менсиз яшаш мумкин»
«сенсиз ҳам»
томоша қилишмоқда.

нима мумкин эмас?
кузат.

97

энди сени кузатмоқдаман
энди сен
бахтлироқ
бўлмоғинг даркор

энди ўша кунда
табассум қилмайсан
бошқа кунни топишинг керак
бошқа одамни ҳам

мендан биров яхши
инсон
топмоғинг керак
энди сени кузатмоқдаман.

айтгим келади
барибир...
нима ўзгарди?
бахтсиз бўлишингга мен ҳам бор эдим.

энди сени кузатмоқдаман
энди сен
мендан кўра...
билмайман нима

мендан кўра...
кимни бўлса ҳам
топмоғинг керак

топасан ҳам
ва мен айтаман
бахтсиз бўлишингга мен ҳам бор эдим

агар
хайр
ахир, мен сени кузатмоқдаман

мабодо, хайр
мен сени
кузатмоқдаман

билмадим,
нега бундай қиялман.

о, сен эса...
бахтсиз бўлишга бошқа одам топасан.

хайр.

энди сени бошқа кузатмайман...

СЎРОВ

У кетди.

Кетишида хат ташлаб кетди:

"Мен йўқман. Зарур ҳолатларда телефон қилинг..."

Бир кундан сўнг.

- Алё?

- Эшитаман?

- Аҳволингиз яхшими?

- Яхши раҳмат?!

- ...

- Нима гапингиз бор?

- Ҳеч нима.

- Мен айтдим-ку, зарур ҳолатдагина телефон қилинг деб.

- Бу зарур эди...

99

МАКТУБ

мактуб ёзасан

«узоқ ўйланиб»

мактубга тикилиб турасан

сўнг, унга юборасан.

мактуб келади

у очиб ўқийди мактубни

унинг остида сенинг исминг

«у қувониб кетади»

у аҳамият бермайди -

мактубнинг бўш эканига.

мактублар шундайдир -

уларда сўзлар эмас

исмлар муҳимдир

инсоннинг қувонишига.

2023

100

НУҚТА

сен севиб қоласан
вергул

севиб қоласан уни
у билан танишасан
яхши кўрасан уни
ёқтирасан уни

фитна бўлади орада
фитна бўлади
урушиб қоласан

фитна қатл этишдан ёмонроқдир

фитна қатл этишдан ёмонроқдир

у кетади

- нуқта қўй
эй ижодкор
- йўқ
мен нуқта қўймайман
- нуқта қўй
ёзувчимисан
кимсан?
- асло
нуқта қўймайман мен
у келади
келади
- эй
шоир
жойингда ўтир
нуқтангни қўй
улар бахтсиз бўлади барибир
қўй деяпман

у келиши керак

бу менинг шеърим
нуқта қўймайман
агар келмаса
нуқта қўймайман

ва сабр қилинг

чиройли сабр билан сабр-тоқат қилинг

Аллоҳ сабр қилгувчилар биландир

Аллоҳ мана шундай сабр қилгувчиларни севади

ана
у келди

у келди
вергул

улар бахтли бўлди
нуқта

101

сени танитайман
исмингни ҳам аниқ билитайман
сени кўрмаганман
қаерда яшашингни ҳам билитайман
мендан кичик бўлсанг керак
«кўп яшашингни хоҳлаганим учун, шундай ўйласам керак»
сен билан кўп гаплашмаганман
аммо,
сендан ҳавотир олдим, ўшанда.

мени танитайсан,
исминни қайси бири исмин эканини билитайсан
мени тирик кўрмагансан
«ўлганимда ҳам кўрмасанг керак»
қаерда яшашинни ҳам билитайсан
кўп гаплашмагансан мен билан

аммо,
ҳавотир олганимга хурсанд бўлдинг,
ва яхши эканингни айтдинг,
кейин мен ҳам хурсанд бўлдим,
яхши эканингни эшитиб,
ва ҳали ҳам
мен сени танимайман.

102

сен бахтинг ҳақида
ҳисобот берасан
одамларга

суратга оласан бахтингни
давраларда
оғзингдан гуллаб қўясан

қўшнингни кўрсанг
унга роса мақтанасан
бахтинг ҳақида

мақтанганингдан дўстларинг ҳам тушунмайди
қандай қилиб
шундай бахтли бўлиш мумкинлигига

сен доим
бахтинг ҳақида
ҳамма билишини хоҳлайсан

ҳаммага айтасан бахтингни
ҳисобот берасан
одамларга

мен эса
уни севиб қолганимни
ҳали ҳеч кимга айтмадим.

103

суҳбат қаерда тугайди?
«салом»дан кейинми...

суҳбат қаерда тугайди?
«хайр» биланми...

суҳбат қаерда тугайди?
«ҳозир» дами...

қаерда тугайди?
суҳбатдошдан бири
вафот этиб қолсачи...

мен доим қўрқаман
гапим тугамасидан
суҳбат тугаб қолишини.

мен доим қўрқаман
гапим тугамасидан
вафот этишни.

104

БИР ОДАМНИНГ ҲОТИРЖАМЛИГИ ҲАҚИДА

бирор жой портласа -
ҳотиржам бўлишни ўйлайсан

бинолар қуласа
хотиржам бўлишни ўйлайсан

ёнса
олов ёнса

яна нималар бўлса
хотиржам бўлишни ўйлайсан

уни учратиб қолсангчи ўйлингда
пиёда кетаётиб

буни хаёлингдан чиқарасан
бирор жой портлаши ҳақида ўйлайсан -
нима бўпти.

105

сен мени
беқарор
дейсан

сен мени
эркин эмассан
дейсан

сен мени
қўрқоқ
дейсан

сен мени
баландпарвоз
дейсан

сен мени
мақтанчоқ
дейсан

сен мени
димоғдор

дейсан

сен мени
тушунарсиз
дейсан

сен мени
ғалати
дейсан

сен мени
одамови
дейсан

сен мени
адашган
дейсан

сен мени
қайсар
дейсан

сен мени
иродасиз
дейсан

лекин
барибир
мени яхши кўрасан

мен эса
шундайлигимча қоламан кейин
ўзгарсам, севмай қўясан деб қўрқиб.

106

МУНОСАБАТЛАР ВА ТИЛЛОДАН ТОҒ ҲАҚИДА

тиллодан тоғ бўлмайдими?
нима бўпти.

сен
совуқ муносабатларнинг
йўли аро
юриб борасан
меҳрсизлик
қалбсизлик -
нима булар ўзи.

булар борми ўзи
бор нарсаларми
ушласа бўладими буларни
ушлаб кўрса бўладими

сени тушунишмайди
сени билишмайди
сени...
нима булар ўзи
ушласа бўладими буларни
ушлаб кўрса бўладими?

сен кутган кунлар
эски календарда қолиб кетди
янги рақамли кунлар керак сенга
сен кутган кунлар
эски календарда.

нима булар ўзи
ушлаб кўрса бўладими
сендаги бахтсизлик
нима бу ўзи
ушлаб кўрса бўладими?

сен тоғ томон юриб борасан
тоққа суянасан...
унга суянса бўлади.
унга суянса бўлади.

тоғни ушлаб кўрса бўлади
сен тоғни ушлаб кўрасан
аммо, ўша тоғ
тиллодан бўлмайдами
нима бўпти.

107

сени тарк этишни бошлайман -
менга «бир нима» ёқмай қолади

йўқ,
гап сенда эмас

сени тарк этишни бошлайман
оҳиста

мен «индамайман» сенга
тушунтиришга нима қолди?

сени тарк этаман,
оҳиста,
мен биламан буни қандай қилишни.

108

юрагимни
алмаштириб берасанми энди?

нега
қўрқасан бахтли бўлишдан?

истасанг,

энди қўрқма

ҳеч ким сени
бахтли қилмоқчи эмас

сен эса
«индамайсан»

мағбул бўлишда
давом этмайсан

мағлублигинг
нутқасини сўрайсан

сен мағлубсан
нуқта

юрагимни
алмаштириб берасанми энди?

109

гапирмаслигимдан
қўрқасан

қарамаслигимдан
қўрқасан

бормаслигимдан
қўрқасан

севмаслигимдан
қўрқмайсан

мен эса
сени севаман
ва гапирмайман

сен биласан
ўзимга қолса
сени севмаслигимни

сен
тўғри қўрқасан.

110

сен
мағлуб бўлишни ҳам
билмайсан

тушунмайсан
қачон
мағлуб бўлганингни

сен шу даражада
соддасан
азизим

масалан,
ҳозир
сен мағлубсан

менинг
бу борада тажрибам катта
сен ҳозир мағлубсан, азизим.

111

xabar ol undan

holidan xabar ol

«yaxshimisan?», de
«ishlaring qalay?», de

o'zidan-o'zi
bemaqsad
xabar ol undan

«seni eslagandim», de
«o'zing yaxshimisan?», de

eslaganingni ayt
gaplaringni ayt
xabaringni ayt

xabar ol undan,
balki, u o'lgandir...
tirikmikin o'zi?
xabar ol.

112

yomg'ir ostida tanishuv -
yo'q, bu biz haqimizda emas.

tanishuv uchun otilgan so'z -
yo'q, bu biz haqimizda emas.

u tabassum qiladi, ular ketadi birga -
bu biz haqimizda emas.

ular suhbat quradi, ular bir-birini yoqtirib qoladi -
bu biz haqimizda emas.

ular turmush quradi -
yo'q, yo'q, bu biz haqimizda emas.

ular ko'p farzandli bo'ladi -
bu biz haqimizda emas.

ular umrini oxirigacha baxtli bo'ladi -
bu biz haqimizda emas.

ular birga bo'lmaydi...
ular birga bo'lmaydi...
ular birga bo'lmaydi...
bilmadim.

112

indamay sayr qilishga nima deysan?
men hali ham seni yaxshi ko'ramanmi?
sayr qilib, shular haqida
gaplashishga nima deysan?
qaytishda esa, kim ko'proq
xato qilgani haqida
kulishib gaplashishimiz mumkin.
«qaytamizmi o'zi?»
indamay sayr qilishga
nima deysan?
baxtli bo'lishga vaqting bormi?
nega insonlar bunaqa?
ular qayerga ketmoqda?
indamay sayr qilishga
nima deysan?
yig'lamay sayr qilishga nima deysan?
qaytishda esa,
seni hali ham
yaxshi ko'rishim haqida
gaplashamiz...
biz qaytamizmi o'zi?
qaytmasak,
«ular baxtli bo'ldi» deb

qayerga yozib qo'yishsin?
qaytmaslikka nima deysan?
menga yana nima deysan?
«ataylab qildi»
deb o'ylaysanmi?
qachon birga bo'lamiz?
qachon kech qolgan bo'lamiz?
kim ko'proq xato qildi?
nega seni yaxshi ko'raman?
«hammasini men rasvo qildim»
«ataylab qildi»
deb o'ylaysanmi?
indamay,
gaplashmay,
sayr qilishga nima deysan?

113

nima qilasan uni? -
baxtli bo'lmasang u bilan.

tongda, unga nazar solib
tomosha qilmasang
kulmasang u bilan
jig'iga tegmasang.

orzu qilmasang
xayollaringni aytmasang unga
suyanmasang
va talpinmasang.

uzoqqa termulib
jim o'tirmasang
qalbingni ochmasang
sekin gapirmasang.

nima qilasan uni?

baxtli bo'lmasang u bilan
u seni tushunmasa
uni ham tushunmasang.

qiziqishlaringni aytmasang
nozik hazil qilmasang
ko'zlariga tikilib qaramasang
unga gapirmasang -
u seni tushunmasa.

u seni tushunmasa
nima qilasan uni?
u bilan baxtli bo'lmasang
yoki

nima qilding uni?
nima qilding uni?
u sen bilan
baxtli bo'lmasa...

114

ko'p suratga tushmayman -
suratlarim kam.
izlasangiz topilishi mumkin
qayerdandir topiladi ular.
ko'p suratga tushmayman,
nima qilaman suratga tushib?
uning o'rniga,
ko'zlarimiz bo'lsa -
men sizni eslab qolganman
siz ham meni eslab qoling,
ko'zlarimiz bo'lsa
shu kifoya, aslida
surat o'rniga.
faqat
unutishimiz mumkin

masalan
hozir
men sizni unutganman
suratingiz mendan o'chgan,
menimcha
siz ham
meni unutgansiz
sizda mening suratim yo'q,
ammo,
qayta uchrashib qolsak –
suratlar tiklanishi mumkin...
ammo,
men buni xohlamayman.

qisqasi, men shunaqa –
ko'p suratga tushmayman,
menda sizning suratingiz yo'q,
sizni qayta ko'rishni
va qayta unutishni xohlamayman.

115

sizni aldashni xohlamayman –
shuning uchun,
yozuvchi bo'lgan bo'lsam kerak.

siz ham meni aldamang,
agar yomon yozsam,
o'qimang meni.

keling,
bir-birimizni aldamaymiz –
men yozuvchi bo'laman,
siz esa meni o'qimaysiz.

116

iloji bo'lsa,
kimnidir seving
iloji bo'lmasa, mayli.

yomg'irning tovushi aro
osmonga boqib
achchiq choydan ho'plab

iloji bo'lsa,
kimnidir seving!
iloji bo'lmasa, mayli.

ertangi kundan umid qilmay
bugun tugashiga necha soat qolgani haqida
qachon uxlashni reja qilmay

iloji bo'lsa,
kimnidir seving!
iloji bo'lmasa, mayli.

bir xotira
takror kulgi
besabab yig'i

iloji bo'lsa,
kimnidir seving!
iloji bo'lmasa, mayli.

qani endi nima bo'lsa
shunday bo'lishi kerakmidi
ha, demak, bari shunday

iloji bo'lsa,
kimnidir seving!
iloji bo'lmasa, mayli.

«tepadan faqat bitta yo'l bor: pastga»
«bu qanotlar meniki emas»

«1: men bilmayman. 2: men ham bilmayman»

iloji bo'lsa,
kimnidir seving!
iloji bo'lmasa, mayli.

ko'p gapirmoq
indamaslik
quchoqlashish

iloji bo'lsa,
kimnidir seving!
iloji bo'lmasa, mayli...

«o'zingizga qarang: inson o'ziga qarolmaydi»
inson kimgadir qarashi mumkin
bu yerda ko'p narsa yozmang

iloji bo'lsa,
kimnidir seving!
iloji bo'lmasa, mayli, mayli.

117

seni kim to'xtatdi erkalikdan
nega hazillashmaysan
darrov yig'lamaysan
quchoqlamaysan...

seni kim to'xtatdi erkalikdan
qo'rqyapsanmi...

seni kim to'xtatdi erkalikdan
ishonmaysanmi qaytib insonlarga

yoki katta bo'ldingmi
yo'q, katta bo'lmading...

ammo
nega erkalik qilmaysan endi.

seni kim to'xtatdi erkalikdan
kimdir o'ldimi...
o'zingmi...

sen katta bo'lmading
o'lmading ham...
qo'rqqaysanmi?

118

meni izlama!
men yo'qman
uyimda ham yo'qman
ishxonada ham.
meni topolmaysan
topolmaysan
uyimga kelsang
darvozaga ilingan
so'zni ko'rasan -
meni izlama,
meni qaytib topolmaysan,
«men
yoningga
ketdim».

119

biz oilada uch kishimiz -
men
va ikki mushugim

biz
bir-birimiz bilan
urushmaymiz

men ularga suv sepaman
hazillashib
ular qochadi

keyin qaytib keladi menga –
mushuklarim
hazilni tushunadi

ular mendan xafa bo'lmaydi
ular meni yaxshi ko'radi
men ularni yaxshi ko'rganim kabi

biz
bir-birimizni
yaxshi ko'ramiz

uydan ketayotganimda
ortimdan ergashadi ular
«ketma» deydi o'z tilida

«ketayotgan odamni to'xtatmang» degan
asar o'qimagan ular
ular meni to'xtatadi

ular meni kutib oladi uyda
men bilan uxlaydi
hovlida ergashib yuradi qayerga borsam

biz oilada uch kishimiz
men
va ikki mushugim.

o'rningga yotasan
chiroqni o'chirasan
so'ng -
uxlab qolasan...
senga qo'shilib
dardlaring ham uxlab qoladi.
xursand bo'lasan -
tez uxlab qolganingga...

121

reja qilmayman -
ajalim yetib,
vafot etishim mumkin!
seni uchratib qolishim mumkin,
hayotimni qayta o'ylab ko'rishim mumkin...
reja qilmayman,
shuning uchun.

122

KECH QOLGAN ODAM

sening isming nima?
isingni bilgim kelmoqda
menga faqat isming qiziq -
men baxtli bo'lishga kech qoldim!
vaqtim qolmadi mening,
vaqtim faqat -
isingni bilishga qoldi...
ising nima?

123

muhabbatsiz
hech narsa bo'lmaydi.
hatto toshda ham
muhabbat bor –
u sening yo'lingga chiqib olmaydi!
sen o'zing borib qoqilasan unga,
tosh sening yo'lingga chiqmaydi.
o'ylaymanki,
yo'lda qoqilib tushganim
tosh ham –
menga afsuslangan bo'lsa kerak...
sen nega hech bo'lmasa toshga o'xshamaysan?

124

men senga oddiy so'zlar aytaman doim –
qorning to'qmi?
o'zing yaxshimisan?
men seni sog'indim...
sen hayron bo'lasan oddiy so'zlarga!
sen qaytib yoshbolaga aylanib qoldim,
deb o'ylaysan.
balki, men hali
katta bo'lmaganman,
mayli, bu mavzuni chetga suramiz,
- o'zing yaxshimisan?

125

sen baxtlisan!
baxtli ekaningni
tushunasan.
sening yoring bor –
buni ham tushunasan...
u bilan
umring oxirigacha
yashashing mumkin –
tushunmaydigan narsa yo'q.
u bilan gaplashasan,
sayr qilasan –
bu narsalarni tushunasan,
ovqatlanasan
do'kon aylanasan –
tushunasan buni.
tun bo'ldi.
o'ringa yotsa bo'ladi –
tushunasan
keyin...
yoringga «xayrli tun» tilab,
o'zing esa uxlamaysan –
nega shundayligini tushunmaysan.

126

katta bo'ldim.
men dardlarimni
hech kimga aytgim kelmayapti.
o'ylaymanki,
vafot etsam ham
hech kimga aytmayman!
janozamga kelmang,
janoza –
farzi kifoyadir,
janozamga kelmang

zotan, qanday kelasiz –
men vafot etganimni
sizga aytmayman.
men katta bo'ldim,
endi o'lsam ham kerak.

127

men xato qildim.
sen ham.
hisob hayot foydasiga – 2:0

men senga erisholmadim.
sen ham.
hisob hayot foydasiga – 2:0

men kech qoldim.
sen ham.
hisob hayot foydasiga – 2:0

men boshqa yo'ldan ketdim.
sen ham.

men seni sog'indim,
sen ham meni sog'indingmi...
yo'qmi?
hayot bilan durrangmi,
1-1 bo'ldimi?

128

seni sog'inishni xohlamayman –
«bundan nima foyda»

deb o'ylayman.
«seni sog'insam ham
sen yo'qsan-ku, baribir!» –
doim shunday o'ylayman.
ismingni ham eslashni xohlamayman,
o'tkan kunlarni,
his qilingan kunlarni,
yashalgan kunlarni,
tabassum qilingan kunlarni,
yo'q...
men seni
sog'inishni xohlamayman.
yo'q, yo'q!..
ammo, har tun –
men xohlamagan ish bo'ladi.

129

«birovni ayblamoq uchun
u bosib o'tgan yo'lni bosib o't» –
deysan,
men buni istamayman!
meni aybdor deb bil,
men aybdorman,
men bosib o'tgan yo'lni
bosib o'tishingni istamayman...
- men aybdorman!

130

otangga ishonma!
...uni yaxshi ko'r,
lekin unga ishonma,

u qarib qolgan,
o'z kunini o'zi ko'rsa ham, kifoya,
o'z kunini o'zi ko'rsin,
o'z kunini sendan ko'rsin yoki,
sen unga ishonma,
sen –
o'zingga ishon.

onangga ishonma!
...u ayol kishi,
uni yaxshi ko'r,
lekin unga ishonma,
ayol kishining qo'lidan
nima ham kelardi?
uni yaxshi ko'r faqat,
lekin unga ishonma!
sen –
o'zingga ishon!

opa-singlingga ishonma,
...u turmush qurib ketgan,
o'zi tinch o'tirsa ham katta gap,
sen uni yaxshi ko'r,
lekin, aslo unga ishonma,
sen –
o'zingga ishon!

aka-ukangga, yaqinlaringga ishonma,
...hammaning o'z tashvishi bor,
seni boshiga uradimi ular?
o'lsang,
janozangga kelishi mumkin ular,
to'yingga kelishi mumkin,
ajrashgan bo'lsang, ayniqsa,
boshqa kelmaydi,
ularni boshqa ko'rmaysan,
ularni ko'rmasang
qanday ishonasan ularga?
sen ishonma ularga!
sen ularni yaxshi ko'r,
lekin, aslo

ularga ishonma!

sen –
o'zingga ishon!

...yo'q,
o'zingga ishonma!
qo'lingdan nima keladi o'zi?
kimsan
sen?
chivin emassan hatto!
sen o'zingga ham ishonma!
sen –
Allohga ishon!
hammani yaxshi ko'r,
va hammaga ishonma!
hech kimga ishonma!
o'zingga ham ishonma,
sen – yolg'iz Allohga ishon.

131

o'zingni suratga ol,
suratda «kulib tur» –
buning uchun,
biroz vaqt
jilmayishing kerak!
suratda seni
xursand ko'rsinlar uchun
qisqa vaqt
kulib turishing kerak.
ammo,
bilaman, bu qiyin! –
u yerda
insonlar o'layotganida
bir-ikki soniya bo'lsin
kulib turish qiyin!

ammo, harakat qil,
bir-ikki soniya bo'lsa ham
«kulib tur» –
suratga olguningcha,
ular seni xursand ko'rsinlar uchun.

132

sen
mag'lub bo'lishni ham
bilmaysan

tushunmaysan
qachon
mag'lub bo'lganingni

sen shu darajada
soddasan
azizim

masalan,
hozir
sen mag'lubsan

mening
bu borada tajribam katta
sen hozir mag'lubsan, azizim.

133

bir qator so'z...
sen buni ijod qilib
yoza olmaysan!

bir qator so'z -
tunda,
yoringga aytishing mumkin.
bir qator so'zni,
o'zingga aytishing ham mumkin,
ammo,
yoza olmaysan uni, ijod deb.
ijod -
bir qator so'zdan ko'proq,
bir qator so'zdan ko'proq,
ammo,
menga o'sha bir qator so'z kerak!
shuning uchunmi,
menga yozganlaringdan ko'proq
o'zing yoqasan...

134

KETGAN ODAMNING QAYSI OYDA KETGANI HAQIDA

ketgan odamning
qaysi oyda ketganini
eslab qolish mumkin.

keyin yodlab yurasan
o'sha oyni -
«biror oy» masalan.

sen esa bunday qilmaysan,
senga hamma oylar bir xil -
«bir xil».

135

o'zingga o'zing ota bo'l -

tarbiya ber o'zingga
gaplar ayt
maslahat ber

o'zingga o'zing ota bo'l -
har kuni ichma
bayram kuni ichma
yangi yilda ichma

o'zingga o'zing ota bo'l -
onangni yaxshi ko'r
yoningda bo'l
yashashni o'zingga tushuntir

o'zingga o'zing ota bo'l -
mushtlashishni o'rgat o'zingga
kaltak yeyishni ham
kaltak yeyishni ham

o'zingga o'zing ota bo'l
«qiyin» dema
«oson» de

o'zingga o'zing ota bo'l
har kuni ichma
bayramda ichma
yangi yilda ichma

umuman ichma
«nima qilasan otani?»
sen o'zingga o'zing...
ota bo'l
va onangni yaxshi ko'r.

136

o'zingni aldama -

keyin

uning oldiga bor –
keyin

unga sevishingni ayt –
keyin

uni quchoqla –
keyin

yig'la –
keyin

yana yig'la –
keyin

o'zingni aldama.

137

gapirasan
gapirasan...
so'ng, indamay qolasan.

yana gapirasan
gapirasan...
so'ng, indamay qolasan.

gapning men haqimdagi joyida
indamay qolasan,
gapirolmaysan...

bizning qismatimiz
shunday bo'lgan –
gapirib berayotganda
to'xtab qoladigan!

138

uyimga ketgim kelmoqda,
u yerda onam bor,
otam bor,
opam bor,
uyimga ketgim kelmoqda -
uyim hotirjam
uyimda oilam bor
uyimda hamma bor,
men erkalik qila olaman uyimda,
har kuni issiq ovqat bor,
kasal bo'lishim mumkin uyimda,
uyimga ketgim kelmoqda -
istagan ishimni qila olaman uyimda,
ko'chaga chiqmasligim mumkin uyimdan,
uyimda baxt bor,
onam bor uyimda,
men xullas,
juda istayman uyimga ketishni,
uyimga ketishni istayman,
uyimga ketgim kelmoqda,

ammo, nima deyapman men?
men,
uyimdaman-ku...

139

nima qilasan uni? -
baxtli bo'lmasang u bilan.

tongda, unga nazar solib

tomosha qilmasang
kulmasang u bilan
jig'iga tegmasang.

orzu qilmasang
xayollaringni aytmasang unga
suyanmasang
va talpinmasang.

uzoqqa termulib
jim o'tirmasang
qalbingni ochmasang
sekin gapirmasang.

nima qilasan uni?
baxtli bo'lmasang u bilan
u seni tushunmasa
uni ham tushunmasang.

qiziqishlaringni aytmasang
nozik hazil qilmasang
ko'zlariga tikilib qaramasang
unga gapirmasang -
u seni tushunmasa.

u seni tushunmasa
nima qilasan uni?
u bilan baxtli bo'lmasang
yoki

nima qilding uni?
nima qilding uni?
u sen bilan
baxtli bo'lmasa...

bir o'zing shirinlik ye,
hech kimga
shirinlik berma,
sen endi –
katta bo'lib qolding!
ishonma ularga,
sen yosh bola emassan –
ularga ishonib
shirinlik beradigan...
shirinlikdan
bitta tishlaginda
ularga qarab tur,
ularga berma shirinlik.
sen endi yosh bola emassan –
shirinlik ulashadigan,
sen hozir
bir o'zing
shirinlik ye.

141

chiroq o'chsa,
hotirjam yotaveraman
siqilmayman
qop-qorong'u xonada
yotaman shiftga qarab,
o'ylayman –
chiroq avval ham
bo'lmagani haqida.
avvalgilarda
chiroq bo'lmagan-ku...
qorong'u xonada
nimani o'ylash mumkin
sendan boshqa?
seni o'ylayman,
hotirjam yotaveraman baribir
sen ham

chiroq kabisan-da
ortiq nimang bor seni
meni quvontiradigan...
keyin chiroq keladi –
qo'shnilar baqiradi
xursand bo'lib,
men esa
davom etaman
hotirjam yotishda,
men xursand bo'lmayman
men o'ylashda davom etaman
nega seni
chiroqqa o'xshatganimni...
sen hatto chiroqqa o'xshamaysan,
kelib-ketadigan
chiroqqa!
men esa hayron bo'laman
chiroqning
ketganiga va kelganiga.
o'ylayman –
chiroq avval ham
bo'lmagani haqida.

142

BIR KITOB DO'KONI HAQIDA

bir kitob do'konini ko'rsatasan,
qayerda u?, - deyman,
men bilmaganim uchun emas,
balki, sen bilmassan!

u yer fayzli, deysan,
qanchali fayzli?, - deyman,
men bilmaganim uchun emas,
balki, sen bilmassan!

u yer yop-yorug', deysan,
qanday u yop-yorug'?

qayer qorong'u?, - deyman,
men bilmaganim uchun emas,
balki, sen bilmassan!

narxlari hamyonbop, deysan,
qaysi hamyonga mos,
arzonmi, necha pul?, - deyman,
men bilmaganim uchun emas,
balki, sen bilmassan!

kitoblar ko'lami keng,
toza va ozoda, deysan,
qayerda tugaydi u kenglik?
tozalik qayerda?, - deyman,
men bilmaganim uchun emas!

u menga qadrdon kitob do'kon, deysan,
qadr nima o'zi...
balki, sen bilmassan!

143

meni izlama!
men yo'qman
uyimda ham yo'qman
ishxonada ham.
meni topolmaysan
topolmaysan
uyimga kelsang
darvozaga ilingan
so'zni ko'rasan -
meni izlama,
meni qaytib topolmaysan,
«men
yoningga
ketdim».

144

«birovni ayblamoq uchun
u bosib o'tgan yo'lni bosib o't» –
deydi,
men buni istamayman!
meni aybdor deb bil,
men aybdorman,
men bosib o'tgan yo'lni
bosib o'tishingni istamayman...
- men aybdorman!

145

yozganlarim –
menga tegishli emas.
ular –
yuragimga tegishli.
ammo,
yuragim sodda
u «muallifman» demaydi.
u –
uni sevishlarini xohlaydi, xolos.

146

ko'cha qorong'u.
sen tahminan ketaverasan,
manzilingga borasanmi,
bormaysanmi –

noaniq,
chunki hammayoq
qop-qorong'u!
ammo,
tahminan
ketaverasan...
yo'lingdagi chiroqlarni
yoqib qo'yishlarini
so'rolmaysan,
yoqishmaydi ham,
sen majbur
tahminan ketaverasan...
- sen yetib bording,
manzilingga!
senga bu narsa yoqib qoladi,
tahminan biror narsa qilish –
baxtli bo'ladigan
barcha ishni qilasan, keyin
tahminan baxtli bo'lish uchun.
sen majbur bo'lasan
tahminan baxtli bo'lishga...
- ana!

147

menga qo'ng'iroq qilma
o'zim senga aloqaga chiqaman.
agar senga
qo'ng'iroq qilmasam,
demak
aloqaga chiqmagan bo'laman.
agar qo'ng'iroq qilsam
demak
aloqaga chiqqan bo'laman.
ammo,
esimda yo'q
senga aloqaga chiqdimmi...

chunki, ishlarimning
ora-orasida
seni sog'inib-sog'inib turaman,
o'shanda aloqaga chiqdimmi
eslolmayman.
menga qo'ng'iroq qilma,
o'zim senga aloqaga chiqaman.

148

o'zingni ehtiyot qil
demayman.
o'zingni asra
demayman!
menga
sog' bo'lsang kifoya,
deb yolg'on gapirmayman.
men –
indamay
ko'ylagimni yelkangga tashlab qo'yaman.

149

men uchun kurashmading,
dema –
men jangchi emasman.

sen ham jangchi emassan,
ammo, o'ylab qolaman,
faqat jangchilar baxtli bo'ladimi?

150

yo'lda ketayotgan odamga nazar soling,
uning nimasi bor?
yo'li bor,
oyog'i bor,
bir o'zi bor,
jimjitlik bor.

unga salom berib,
chalg'itmang,
u ketaversin yo'lida
indamay, jim
ketaversin.

yo'lining o'ngga,
chapga o'zgarishini ham
u sezmay
ketayotir –
bechora.

uning nimasi bor?
ortida qolgani –
kimdirlari.

151

senga xabar yozib
keyin o'chirib yuboraman
o'qishga ulgurmasingdan.

yana xabar yozaman,
yana o'chirib yuboraman,
o'qishga ulgurmasingdan.

oqibatda

nima bo'ladi?
men o'zimga o'zim
xabar yozgan bo'laman.

men keyin o'ylayman,
nega o'zimga o'zim xabar yozyapman?

152

bilaman,
senga hozir kerak emasman.
men o'zim ham
shuni xohlayman.
hozir –
uydaman,
uyim esa
uzoqda.
men bilaman,
senga hozir kerak emasman.
shuni xohlayman
o'zim ham.

153

senda gapim bor,
ammo, sen yo'qsan –
yo'q, ayb menda!
gapim borligi uchun
aybdorman.
gapimni
senga aytgim kelgani uchun
aybdorman.
o'zimga o'zim

aytib qo'ysam nima qiladi
o'sha gaplarni?
to'g'risini aytsam,
sening ham aybing bor –
sen borsan.

154

muhabbat -
to'liq kelishish emas,
kelishish emas, umuman

senga -
soqolim yoqmaydi,
menga esa -
soqolimni yoqtirmasliging.

sen tabassum qilasan,
to'xtamaysan
tabassum qilishdan,
men esa to'xtamayman
kuldirishdan

senga soqolim yoqmaydi,
menga
soqolimni yoqtirmasliging.

kunni kutib olamiz-ku birga
men boshida shunga aytdim-da
«muhabbat -
to'liq kelishish emas» deb

tunni ham kutib olamiz
tun keladi bizga
tunni birga o'tkazamiz

senga soqolim yoqmaydi,

menga soqolimni yoqtirmasliging.

kalendarni almashtirib kelasani,
yillar o'tadi,
yillarni birga o'tkazamiz
kunlarni
tunni...
kuzlarni alohida
oktyabrni alohida o'tkazamiz
boshida aytdim-ku
«muhabbat -
kelishish emas, umuman»

senga soqolim yoqmaydi,
menga nima...

menga ham
yoqtirmasliging yoqmaydi.

155

uzoq yurdim
faqat yurdim
to'xtamadim -
yetdim oxiriga
oxiriga bordim men
oxiri...
qarab turdim, oxiriga!
qarab turdim
cho'chib ketdim
biroz ortga tisarildim.

156

sening dunyoga kelishing
boshqa
seni uchratib qolishim
boshqa sanada sodir bo'lgan.
men sening bor ekaningni
ko'p yillar bilmaganman...
o'zining sanasida
sodir bo'lgan hammasi.
men endi seni emas
sanalarni kutib yashayman!

157

qaytgunicha o'lmay tur –
eshikni kim ochadi,
yuziga tarsaki urish kerak hali,
ko'z yoshini kim ko'radi,
qo'lidagi buyumlarini ko'tarish kerak hali,
o'zgarishlarni kim aytib beradi,
bekor qaytganini aytish kerak hali,
ungacha esa o'lmay tur,
kamida
eshikni ochish kerak –
uyining eshigini.

158

siz qayerdan bilasiz
hozirgina daraxtdan uzilgan
bargning
og'irligi

qancha ekanini

siz
og'irligini
o'lchab ko'raman
deyishingiz mumkin
raqamlar keltirishingiz mumkin

ammo
qayerdan bilasiz
yer uchun bu
qanchalik og'ir ekanini

qayerdan bilasiz
yerga qulayotgan
bargning holatini

daraxtning
bir bargidan ayrilgan
holatini
qayerdan bilasiz

siz –
daraxt
barg
yer
holatini qayerdan bilasiz

bu hodisani
kuzatib turgan
mening holatimnichi.

159

menga uzoq tikilib qarab turma,
meni yoqtiribdi, deb o'ylab qolaman
mana hozir –

senga tikilib turibman,
yo'q, men seni yoqtirmayman.
endi seni yoqtirmay
senga tikilib turibman.
ko'zim meni aldayapti...
ko'zim ishdan chiqqan!
nega seni yoqtirmayapman
qani mendagi sevgi?
ko'zlarimni yumib-ochaman,
takrorlayman,
ko'zlarimni yumib-ochaman.
men ishonmayman,
ko'zlarim meni aldayapti!

160

chiroq o'chsa,
hotirjam yotaveraman
siqilmayman
qop-qorong'u xonada
yotaman shiftga qarab,
o'ylayman –
chiroq avval ham
bo'lmagani haqida.
avvalgilarda
chiroq bo'lmagan-ku...
qorong'u xonada
nimani o'ylash mumkin
sendan boshqa?
seni o'ylayman,
hotirjam yotaveraman baribir
sen ham
chiroq kabisan-da
ortiq nimang bor seni
meni quvontiradigan...
keyin chiroq keladi –
qo'shnilar baqiradi

xursand bo'lib,
men esa
davom etaman
hotirjam yotishda,
men xursand bo'lmayman
men o'ylashda davom etaman
nega seni
chiroqqa o'xshatganimni...
sen hatto chiroqqa o'xshamaysan,
kelib-ketadigan
chiroqqa!
men esa hayron bo'laman
chiroqning
ketganiga va kelganiga.
o'ylayman –
chiroq avval ham
bo'lmagani haqida.

161

g'ururing seni ushlab turadi,
meni qidirayotgan
ko'zlaringga
qarab turaman –
topilgim kelmaydi.

g'ururing seni ushlab turadi,
yo'q bo'lib qolasan,
sahnada yo'qolasan,
sahnada paydo bo'lasan,
meni qidirayotgan
ko'zlaringga
qarab turaman,
topilaman,
topilaman...
yig'lagim keladi!

ko'zlaringni
bir kuni
g'ururing ushlab turadi

men
u yerdan
ketgan bo'laman

bu qaysi kunlar
men bilmayman
bu umidning
o'lgani haqida bo'lsa kerak

bugun esa mitti,
oppoq farishtadek
umidni ko'rdingmi?

g'ururing seni ushlab turadi
men esa
meni qidirayotgan ko'zlaringga
qarab turaman.

162

meni sevmasligingni
aytma menga
boshqa gap yo'qmi
aytishga?
soat nechi bo'ldi?
havo qanday
ertaga quyosh chiqadimi?
nima yangiliklar
kim o'libdi
qanday o'libdi?
mashinasini
tez haydagan bo'lsa kerak-da!
yomg'irda

mashina haydash qiyin
ertaga quyosh chiqsa
shunda haydash kerak.
tunda ham qiyin
mashina haydash
yurish ham qiyin
quyoshda yurish qiyin
soat nechi bo'ldi?
havo qanday?
meni sevmasligingni
aytma menga
soat nechi bo'ldi?
ertaga yomg'ir yog'masin-da.

163

ortingga qara
seni chaqirishyapti!
qarasangchi
nega qaramaysan?
kimnidir
isini aytib
chaqirishsa
qarashi kerak emasmi odam?
seni chaqirishgan joyda
men turganim uchun
qaramaysanmi yoki...
men chaqirmadim-ku seni?
bor jur'atingni to'plab
ortingga qarab
tarsaki urmaysanmi menga...
men chaqirmadim-ku seni.
isini aytib chaqirishsa
qarashi kerak emasmi odam.

164

